Balans van de Brusselse buitenlandse handel 2023

Juni 2024

hub .brussels
our business is to help yours

Colofon

Studie uitgevoerd door hub.brussels

Auteurs Muriel Laurent, Malik Léonard

Proeflezen Macrine Catteloin, Bénédicte Wilders

Lay-out Octopus

Voltooiingsdatum June 2024

Contact mlaurent@hub.brussels
mleonard@hub.brussels

Verantwoordelijke uitgever Isabelle Grippa, Managing Director - hub.brussels - Charleroisesteenweg, 110 - 1060 Brussel

Voor meer informatie
hub.brussels
analytics.brussels

Reproductie met bronvermelding toegestaan

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Lijst van figuren	4
Samenvatting	5
Kerncijfers - 2023	**6**
Methodologische nota	**10**
DE BUITENLANDSE HANDEL IN DIENSTEN IN BELGIE - 2023	**14**
DE BUITENLANDSE HANDEL VAN DIENSTEN IN BRUSSEL - 2022	**18**
A. DIENSTENHANDEL IN HET BRUSSELS-HOOFDSTEDELIJK GEWEST	18
B. HANDEL IN BRUSSELSE DIENSTEN PER ACTIVITEITENSECTOR	19
C. AANDEEL VAN DIENSTEN IN DE BRUSSELSE EXPORT	22
DE BUITENLANDSE GOEDERENHANDEL IN BELGIE - 2023	**26**
A. GOEDERENHANDEL IN BELGIE	26
B. GOEDERENHANDEL VAN BELGIE PER CATEGORIE	26
C. GOEDERENHANDEL VOLGENS GEWEST	27
D. GOEDERENHANDEL VOLGENS GEWEST EN CATEGORIE	28
DE BUITENLANDSE GOEDERENHANDEL IN BRUSSEL - 2023	**32**
A. GOEDERENHANDEL PER TYPE IN BRUSSEL	32
B. OVERZICHT VAN DE GOEDERENHANDEL IN BRUSSEL VOLGENS CONTINENT	36
C. OVERZICHT VAN DE GOEDERENHANDEL VOLGENS HANDELSPARTNER	38
D. POSITIEVE EN NEGATIEVE EXPORTPRESTATIES (2022-2023) – VERKLARENDE ELEMENTEN	39
E. GOEDERENHANDEL VOLGENS CONTINENT EN HANDELSPARTNER	40
Surf naar analytics.brussels	**52**
Bijlagen	**53**
Bijlage 1 - Activiteitensectoren - Engelse, Franse en Nederlandse benamingen	53
Bijlage 2 - Categorieën van goederen - Benamingen in het Engels, Frans en Nederlands, in oplopende volgorde van categorie	54
Bijlage 3 - Top-15 geëxporteerde goederen - Benamingen in het Engels, Frans en Nederlands, in afnemende volgorde van exportwaarde	56
Bijlage 4 - Top-15 geïmporteerde goederen - Benamingen in het Engels, Frans en Nederlands, in afnemende volgorde van importwaarde	58
Bijlage 5 - ISO-alpha2-codes	60

Lijst van figuren

Figuur 1. Belangrijkste handelspartners van België, volume van export en import van diensten (duizend EUR) en aandeel in het totaal (%) 6

Figuur 2. Belangrijkste geëxporteerde en geïmporteerde diensten, volume (miljoen EUR) en aandeel in het totaal (%) 7

Figuur 3. Belangrijkste geëxporteerde en geïmporteerde goederen, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, volume (EUR) en aandeel in het totaal (%) 8

Figuur 4. Belangrijkste handelspartners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, volume van export en import van goederen (EUR) en aandeel in het totaal (%) 9

Figuur 5. Top-25 van de landen van bestemming van de export van Belgische diensten en hun evolutie en verdeling, 2020-2023, NBB 15

Figuur 6. Uitvoer, invoer en handelsbalans van diensten per Gewest en op Belgisch niveau (miljoen EUR), 2017-2022, NBB 18

Figuur 7. Evolutie van de export van Brusselse diensten per activiteitensector, 2019-2022, NBB 19

Figuur 8. Handel in diensten per activiteitensector, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, miljoen EUR, 2022 21

Figuur 9. Verdeling van de uitvoer van goederen en diensten uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarde (miljoen EUR) en aandeel (%), 2012-2022 22

Figuur 10. Evolutie van de uitvoer van goederen en diensten (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2012-2022 23

Figuur 11. Goederenhandel, België en gewesten, 2018-2023, NBB 27

Figuur 12. Evolutie van de Brusselse uitgevoerde goederen per categorie, 2020-2023, NBB 33

Figuur 13. Top 15 van de voornaamste door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitgevoerde goederen, 2020-2023, NBB 34

Figuur 14. Rangschikking in dalende volgorde van de categorieën van ingevoerde Brusselse goederen en importaandeel, 2020-2023, NBB 35

Figuur 15. Top 15 van de voornaamste door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingevoerde goederen, 2020-2023, NBB 36

Figuur 16. Goederenhandel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest per geografisch gebied, 2018-2023, NBB 37

Figuur 17. Top 25 landen van bestemming voor Brusselse goederen, waarde, evolutie en rangschikking, 2020-2023, NBB 39

Figuur 18. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste Europese landen van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB 40

Figuur 19. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Europa, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Europa en de wereld, 2022-2023, NBB 43

Figuur 20. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste Amerikaanse landen van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB 44

Figuur 21. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Amerika, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Amerika en in de wereld, 2022-2023, NBB 45

Figuur 22. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste landen van Azië en Oceanië van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB 46

Figuur 23. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Azië, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Azië en in de wereld, 2022-2023, NBB 47

Figuur 24. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Oceanië, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Oceanië en in de wereld, 2022-2023, NBB 48

Figuur 25. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste Afrikaanse landen van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB 49

Figuur 26. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Afrika, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Afrika en in de wereld, 2022-2023, NBB 50

Figuur 27. Top-25 van de landen waaruit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest goederen importeert, 2020-2023, NBB 51

Samenvatting

Met een stijging van 2% zal de **Belgische** uitvoer van diensten in 2023 een gematigde groei vertonen, in tegenstelling tot de twee voorgaande jaren, die gekenmerkt werden door groeipercentages met dubbele cijfers. België zal in 2023 een tekort op de handelsbalans voor **diensten** hebben van 6,2 miljard EUR , als gevolg van een relatief sterkere groei van de invoer (+4%). Dit negatieve saldo wordt in hoofdzaak verklaard door de magere resultaten van de activiteiten "Reisverkeer" en, in mindere mate, "Overige zakelijke diensten".

De Belgische uitvoer van diensten naar zijn vijf belangrijkste handelspartners daalde of groeide slechts marginaal. Er zijn echter een aantal landen die opvallen door hun relatief hoge groei in de export van diensten vanuit België (meer dan 20%): Ierland, Denemarken, Japan en Canada, die elk 4 plaatsen gestegen zijn op de ranglijst.

De top drie voor de Belgische export van diensten wordt nu gevormd door Nederland, Frankrijk en Ierland.

Een jaar eerder, in 2022, had het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** een positieve handelsbalans voor **diensten** van 3,8 miljard euro, ondanks een exportgroei (+9%) die iets lager was dan die van de import (+11%). De sectoren die het meest zullen hebben bijgedragen aan de volumegroei van de export in 2022 zijn Vervoer en opslag, Energie en afvalbeheer, en Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten.

Wat **goederen** betreft, is de **Belgische** export in 2023 met 17% gedaald ten opzichte van 2022. Deze ondermaatse prestatie is voornamelijk te wijten aan lagere energieprijzen en de drastische daling van de verkoop van coronavirusvaccins (-71%) in 2023.

Het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** exporteerde in 2023 voor 11,8 miljard EUR aan **goederen**, dit is een gestage toename van 24% ten opzichte van 2022. De invoer van goederen volgde dezelfde trend en steeg met 18,4%. Desondanks blijft de handelsbalans van het Gewest voor goederen negatief (-8,6 miljard EUR).

De uitvoer van Vervoermaterieel en Producten van de chemische of aanverwante industrieën, die bijna 71% van de uitvoer van goederen uit Brussel vertegenwoordigt, steeg in 2023 met 2 miljard EUR, wat neerkomt op een groei van 32% in één jaar. Achter deze twee grote goederencategorieën waren de goederen met de sterkste exportgroei Machines, apparaten en elektrische toestellen (+19%), Voedingsmiddelen (+25%), Minerale producten (+225%) en Houtpulp en pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen ; papier en karton voor recyclage (...) (+78%).

Ondanks de toename van de export van machines, apparaten en elektrische toestellen, noteerde het Gewest een aanzienlijk handelstekort in deze goederencategorie (-4 miljard EUR). Dit zijn de goederen met het grootste handelstekort in het Gewest.

De vijf belangrijkste klanten van het Brussels Gewest in termen van goederenhandel zijn Duitsland, Nederland, Frankrijk, de Verenigde Staten en Luxemburg.

De uitvoer van goederen uit Brussel naar het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland, Noorwegen, Japan en Rusland is gedaald, terwijl de uitvoer naar Hongarije, Tsjechië, Turkije, Finland en Israël sterk is gestegen op de ranglijst van handelspartners van het Gewest (een stijging van 6 tot 8 plaatsen in één jaar).

Kerncijfers - 2023

Handel in diensten in België - 2023

135,3 miljard EUR

Dienstenexport van België in 2023

+ 2%

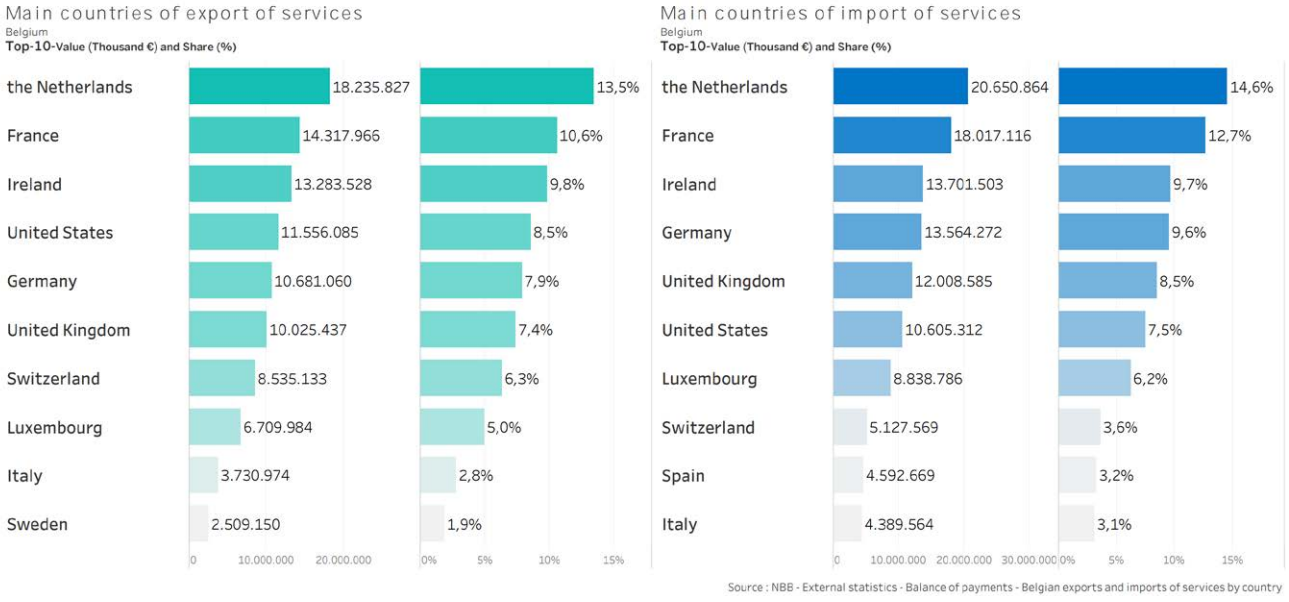
Groei van de Belgische dienstenexport in 2023
(+14% in 2022 en +5% in 2019)

België's belangrijkste export- en importlanden voor diensten

37%

Aandeel van de Belgische dienstenuitvoer naar de **buurlanden** in 2023

Figuur 1. Belangrijkste handelspartners van België, volume van export en import van diensten (duizend EUR) en aandeel in het totaal (%)

Dienstenhandel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - 2022

32,3 miljard EUR

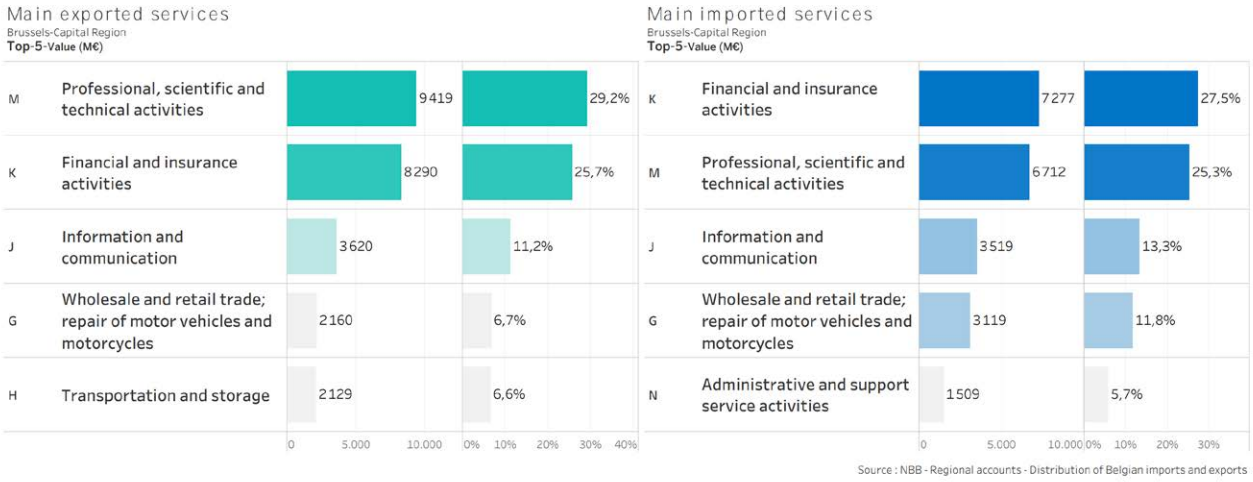
Export van diensten vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2022

+ 9%

Groei van de Brusselse dienstenexport in 2022
(+4% in 2021 en +7% in 2019)

Belangrijkste uitgevoerde en ingevoerde diensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Figuur 2. Belangrijkste geëxporteerde en geïmporteerde diensten, volume (miljoen EUR) en aandeel in het totaal (%)

Goederenhandel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - 2023

11,8 miljard EUR

Goederenexport van het Brussels Gewest
in 2023

+ 24%

Vooruitgang van de goederenexport van het Brussels Hoofdstedelijk in 2023
(tegenover +20% in 2022 en +8% in 2019)

Belangrijkste export- en importgoederen

71%

Aandeel van de twee belangrijkste uitgevoerde goederen, Vervoermaterieel en Producten van de chemische en de aanverwante industrieën, in de totale Brusselse goederenuitvoer in 2023

Figuur 3. Belangrijkste geëxporteerde en geïmporteerde goederen, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, volume (EUR) en aandeel in het totaal (%)

Main exported goods
Brussels-Capital Region
Top-10-Value (€) and Share (%)

Vehicles, aircraft, vessels and associated transport equipment	4 407 765 139	37,3%
Products of the chemical or allied industries	3 944 350 360	33,4%
Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reprod..	650 575 549	5,5%
Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	487 470 534	4,1%
Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	461 747 366	3,9%
Textiles and textile articles	288 757 827	2,4%
Vegetable products	215 774 680	1,8%
Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious me..	207 907 730	1,8%
Base metals and articles of base metal	183 244 068	1,6%
Wood and articles of wood; wood charcoal; cork and articles of cork; manufactures of straw, of esparto or ..	140 716 387	1,2%

0 5.000.000.000 0% 20% 40% 60%

Main imported goods
Brussels-Capital Region
Top-10-Value (€) and Share (%)

Vehicles, aircraft, vessels and associated transport equipment	5 165 556 728	25,3%
Products of the chemical or allied industries	4 719 998 913	23,1%
Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reprod..	4 620 794 398	22,6%
Textiles and textile articles	901 498 147	4,4%
Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	875 963 017	4,3%
Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments a..	852 283 970	4,2%
Vegetable products	569 768 716	2,8%
Base metals and articles of base metal	472 908 033	2,3%
Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	372 482 170	1,8%
Mineral products	346 266 331	1,7%

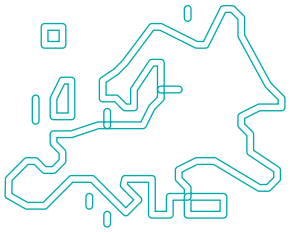
0 10.000.000.000 10% 20% 30%

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

Belangrijke ontwikkelingen

Van de meest geëxporteerde goederen was de sterkste groei te zien bij de volgende producten: **Minerale producten** (+225%), **Houtpulp of pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen; papier of karton voor recyclage; papier en papierproducten** (+78%), **Producten van de chemische en de aanverwante industrieën** (+57%), **en Producten van de voedingsindustrieën** (+25%).

Belangrijkste handelspartners

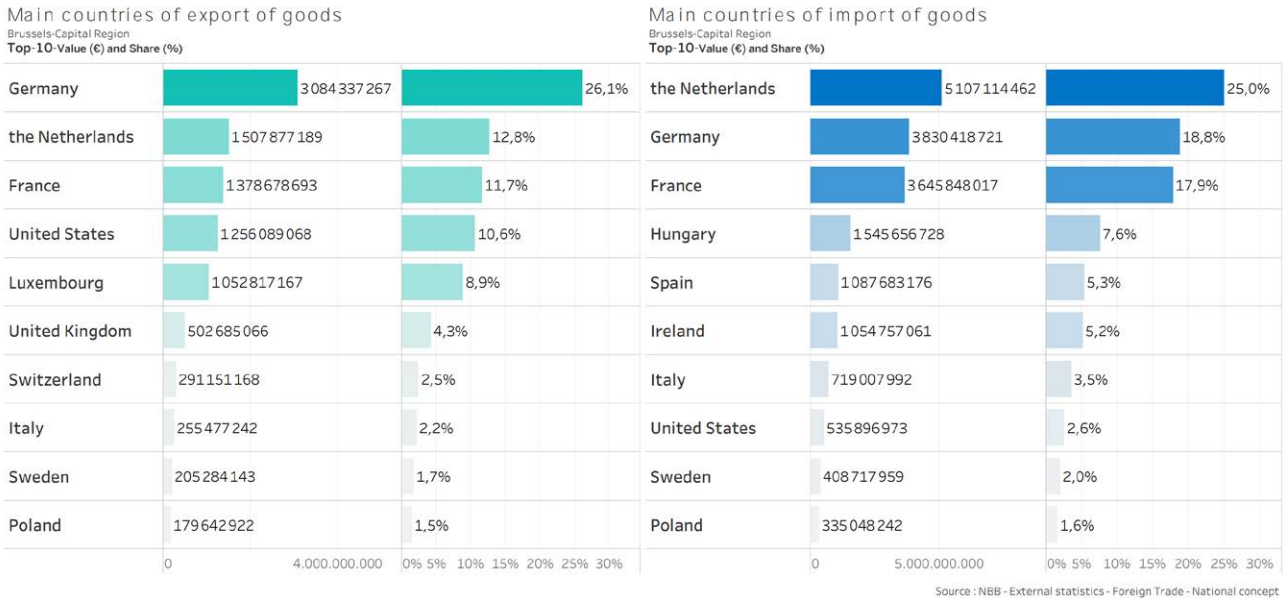
81%

Aandeel van Brusselse export naar Europa in 2023

60%

Aandeel van de export van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar de buurlanden van België in 2023

Figuur 4. Belangrijkste handelspartners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, volume van export en import van goederen (EUR) en aandeel in het totaal (%)

Belangrijke ontwikkelingen

Bij de belangrijkste handelspartners van het Brussels Gewest (Top-25) was de toename van de export tussen 2022 en 2023 het grootst in **Tsjechië** (+174%), **Hongarije** (+153%), **Turkije** (+123%), **Finland** (+98%), **Canada** (+91%), **Israël** (+85%) en **Zweden** (+83%).

Methodologische nota

Periodiciteit

De balans van de Brusselse buitenlandse handel wordt om de twee jaar gepubliceerd: het rapport met de jaarlijkse export- en importstatistieken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt gepubliceerd in de loop van het eerste semester, terwijl de publicatie over de eerste helft van het lopende jaar (S1) op het einde van het jaar verschijnt.

Deze analyses verschijnen sinds een tiental jaren en dienen ter ondersteuning van de afdelingen van hub.brussels om de activiteiten van de Brusselse ondernemingen internationaal te promoten, begeleiden en ontwikkelen, en ter ondersteuning van het kabinet van de staatssecretaris voor Buitenlandse Handel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Gegevensbron

De cijfers voor de buitenlandse **goederenhandel** zijn afkomstig van de online databank van de Nationale Bank van België (NBB) *NBB.Stat*, via de rubriek "Externe statistieken" – Buitenlandse handel – Nationaal concept". De NBB publiceert deze gegevens per type van goederen en per land, op schaal van België en van de gewesten. De in deze publicatie opgenomen gegevens werden op 19/03/2024 geraadpleegd.

Wat de internationale handel in **diensten** betreft, worden de gegevens per land voor België ons rechtstreeks door de NBB toegestuurd en zijn ze gebaseerd op de Belgische betalingsbalans. Ze zijn op kwartaalbasis beschikbaar. De NBB publiceert ook maandelijkse gegevens per type activiteit in de rubriek "Externe statistieken - Betalingsbalans".

De jaarlijkse gegevens per gewest en per activiteitssector komen uit de statistieken van de NBB over de "Regionale verdeling van de in-en uitvoer", opgesteld op basis van de Regionale Rekeningen. Ze kunnen worden gedownload van de website NBB.Stat. De gegevens in deze publicatie werden op 10/04/2024 verzameld.

Buitenlandse handel van goederen – Nationaal concept

In deze publicatie worden de statistieken over de internationale goederenhandel opgemaakt op basis van de gegevens die volgens het nationale en niet volgens het communautaire concept worden opgesteld. Voor het nationale concept worden de bestemming en de oorsprong van de goederen zowel bij de douaneaangiften als via Intrastat-aangiften1 opgevraagd. Dankzij de inzameling van deze gegevens kan de NBB statistieken opstellen over de import en export per gewest, volgens het nationale concept.

Dankzij deze methode kunnen het belegeringseffect en het poorteffect vermeden worden. Het belegeringseffect kan zich voordoen wanneer ondernemingen met meerdere hoofdkantoren hun aangiften invullen vanuit hun administratieve zetel en niet vanuit de plaats waar zij hun dossier indienen. Het poorteffect beschrijft de situatie waarin aangiften worden voorbereid door fiscale vertegenwoordigers of dochterondernemingen die zich concentreren op de plaatsen van waaruit goederen vertrekken en aankomen, zoals havens en luchthavens. Aangezien de administratieve zetels, havens en luchthavens niet gelijkmatig over de drie gewesten in België verdeeld zijn, kunnen beide effecten een vertekend beeld geven van de gewestelijke verdeling van de cijfers voor de handel in goederen in België.

De focus ligt dus niet op de identiteit van de afzender of de eigenaar van de goederen, maar wel op de fysieke plaats waar de economische processen plaats hebben. Op die manier kunnen het belegeringseffect bijna volledig en het poorteffect gedeeltelijk worden uitgesloten. Dit laatste wordt grotendeels afgezwakt door de toepassing van het nationale concept. Het grootste deel van het poorteffect is immers toe te schrijven aan niet-ingezetenen. De meeste niet-ingezetenen hebben hun vestigingseenheid in de buurt van de havens en luchthavens van het land (Antwerpen, Zaventem) of in de hoofdstad (Brussel). Door deze niet-ingezetenen uit te sluiten van het nationale concept, vermijden we dus grotendeels het poorteffect.

1 Met de Intrastat-aangifte verzamelt de Nationale Bank van België statistische gegevens over het goederenverkeer tussen de EU-lidstaten. Alle btw-plichtigen van deze lidstaten moeten aangifte doen over hun intracommunautaire handel wanneer die een bepaalde drempel overschrijdt.
In België gaat de aangifte dus over de aankomsten en/of verzendingen van goederen vanuit of naar een andere EU-lidstaat. (https://www.nbb.be/doc/dq/n_pdf_ex/intrastat-snel-gids_nl.pdf)

Volgens het communautaire concept daarentegen wordt met alle import- en exporttransacties van goederen rekening gehouden, ook met de aankoop (import) en verkoop (herexport) in België tussen niet-ingezeten ondernemingen.

Buitenlandse handel in diensten – Gewestelijk concept

Volgens dit concept worden de Belgische import en export van diensten op gewestelijk niveau uitgesplitst volgens het arrondissement waar de invoerder of uitvoerder die eigenaar is van de dienst, gevestigd is, en gerekend bij de activiteitstak waartoe de invoerder of uitvoerder behoort. Wanneer een aangever vestigingen heeft in meerdere arrondissementen, wordt zijn import of export over de verschillende arrondissementen verdeeld op basis van het aantal arbeidsplaatsen per vestiging volgens de RSZ. De gegevens zijn jaarlijks en uitgesplitst per bedrijfssector. Ze worden ongeveer 2 jaar na het voorgaande jaar gepubliceerd.

Buitenlandse handel in diensten - Betalingsbalans

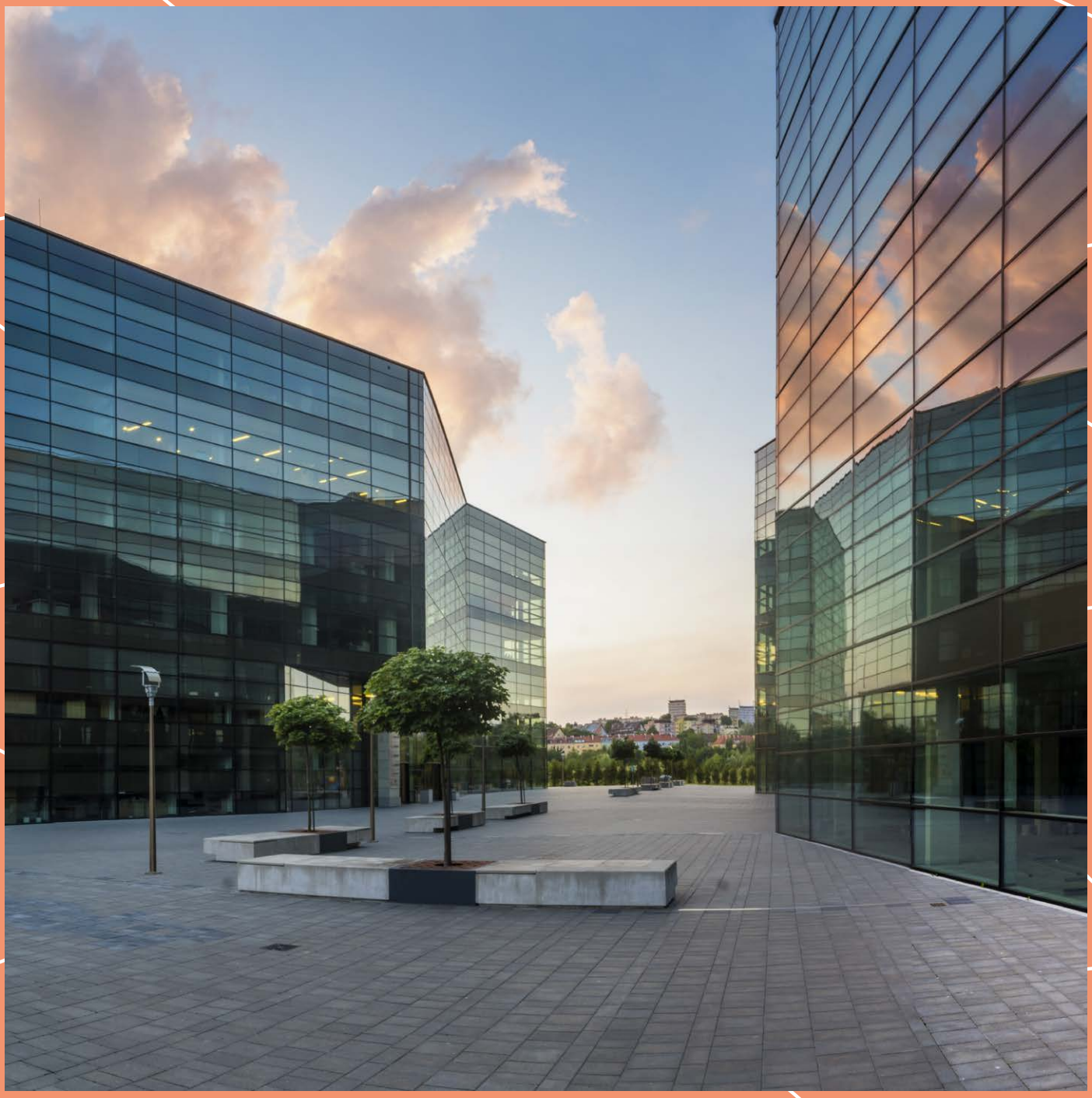
De Nationale Bank van België[2] analyseert dienstentransacties door middel van verschillende aangiften bestemd voor ingezetenen.

Voor bedrijven in de niet-financiële sector is de selectie gebaseerd op een combinatie van plafonnering- en steekproeftechnieken. Er is een volledige aangifte voor de meest relevante bedrijven (maandelijkse of driemaandelijkse frequentie) en er zijn specifieke aangiften voor de andere bedrijven (maandelijkse of driemaandelijkse frequentie).

Er werden drie aangiftes gedefinieerd voor bedrijven in de financiële sector, die elk betrekking hebben op een specifieke subsector: kredietinstellingen, verzekerings- en herverzekeringsmaatschappijen en andere financiële instellingen. De volledige populatie van deze subsectoren moet worden aangegeven, maar de frequentie kan maandelijks, driemaandelijks of jaarlijks zijn.

Naast rechtstreekse aangifte gebruikt de NBB ook betaalkaartinformatie, administratieve gegevens en gegevens van internationale instellingen zoals de Europese Commissie.

2 https://www.nbb.be/doc/dq/n_method/itss_nl.pdf

De buitenlandse handel in diensten in België

DE BUITENLANDSE HANDEL IN DIENSTEN IN BELGIE - 2023

Een tragere groei van de Belgische export van diensten in 2023 (+2%). Sommige van de belangrijkste Belgische exportmarkten (Frankrijk, Verenigde Staten, Duitsland) kampen met een daling van de exportvolumes, terwijl andere (Nederland) zich stabiliseren.
De export van diensten naar Ierland steeg daarentegen met 52%.

De gegevens van de NBB over de Belgische uitvoer van diensten zijn beschikbaar op kwartaalbasis, opgesplitst per land van bestemming. Volgens deze cijfers zal de waarde van de Belgische export van diensten tussen 2022 en 2023 licht stijgen, van 132,4 miljard EUR naar 135,3 miljard EUR[3] (+ 2,2%). Deze zwakke groei volgt op twee goede jaren van herstel (10-14%), na een daling van 4,2%.

Hoewel de groei van de import van diensten (+3,7%) lager is dan in 2022 (+18,4%), blijft de procentuele stijging hoger dan de groei van de export. Hierdoor nam het handelstekort nog verder toe tot 6,2 miljard EUR, een aanzienlijke stijging van 57% in één jaar. Alleen al de categorie reizen vertoonde een tekort van bijna 11 miljard EUR . De tweede categorie met een aanzienlijk tekort is de overige zakelijke dienstverlening (-1 miljard EUR). De gegevens van de NBB stellen ons echter niet in staat om de activiteitensectoren te identificeren die het meest getroffen worden door deze onevenwichtigheid voor deze twee soorten activiteiten[4].

Bovenaan in de rangschikking van de exportlanden, staan voornamelijk buurlanden of geografisch zeer dichtbij gelegen landen, zoals **Nederland** (18,2 miljard EUR, stijging van 0,3%), **Frankrijk** (14,3 miljard EUR, een daling van 4,8%), **Duitsland** (10,7 miljard EUR, een daling van 1,1%) het **Verenigd Koninkrijk** (10 miljard EUR, stijging van 2,4%), maar ook de **Verenigde Staten**, die de vierde plaats innemen (11,6 miljard EUR, daling van 14,2%). De grootste verrassing in 2023 komt van **Ierland**, dat 4 plaatsen stijgt naar de 3e plaats (13,3 miljard EUR, een stijging van 51,8%). In 3 jaar tijd is de Belgische export van diensten naar dit land met 136,5% gestegen.

Naast de VS zijn buiten Europa **Japan** (1,9 miljard EUR, +27,2%), **China** (1,5 miljard EUR, -13%) en **Singapore** (1,2 miljard EUR, -18,6%) de belangrijkste klanten van België.

In de top 25 liet het boekjaar 2023 een aantal neerwaartse trends zien in de export van diensten per land, waarvan Oostenrijk de belangrijkste was (-25,2%). Maar als we naar de trends van de afgelopen drie jaar kijken, zien we dat alleen de Belgische export van diensten naar Singapore is gedaald (-21%).

3 Berekeningen door hub.brussels op basis van kwartaalgegevens geleverd door de NBB: Externe Statistieken - Betalingsbalans - Belgische export en import van diensten per land.

4 De gegevens van de NBB volgens de regionale rekeningen, per activiteitensector, zijn nog niet bijgewerkt. De laatst beschikbare gegevens zijn voor 2022. Op de NBB-website worden alleen betalingsbalansgegevens per type dienst gepresenteerd voor het jaar 2023.

Figuur 5. Top-25 van de landen van bestemming van de export van Belgische diensten en hun evolutie en verdeling, 2020-2023, NBB

Exports of services

Belgium

Top-25

Value (Thousands €)

		2023
the Netherlands	NL	18.235.827
France	FR	14.317.966
Ireland	IE	13.283.528
United States	US	11.556.085
Germany	DE	10.681.060
United Kingdom	GB	10.025.437
Switzerland	CH	8.535.133
Luxembourg	LU	6.709.984
Italy	IT	3.730.974
Sweden	SE	2.509.150
Spain	ES	2.273.375
Denmark	DK	1.904.319
Japan	JP	1.865.998
Poland	PL	1.807.347
China, People's Republ..	CN	1.535.673
Singapore	SG	1.197.062
Austria	AT	1.130.519
Czech Republic	CZ	954.512
Finland	FI	891.259
Canada	CA	846.244
Türkiye	TR	844.880
Portugal	PT	798.720
Romania	RO	745.840
Norway	NO	726.935
Hong Kong	HK	702.848

Evolution 1 year (%)

	2023
NL	0,33%
FR	-4,81%
IE	51,79%
US	-14,22%
DE	-1,13%
GB	2,41%
CH	-5,12%
LU	3,38%
IT	11,26%
SE	1,52%
ES	7,09%
DK	20,31%
JP	27,19%
PL	15,48%
CN	-13,03%
SG	-18,60%
AT	-25,20%
CZ	-0,49%
FI	-0,53%
CA	29,60%
TR	9,72%
PT	9,49%
RO	10,98%
NO	13,08%
HK	1,75%

Evolution 3 years (%)

	2023
NL	17,0%
FR	23,9%
IE	136,5%
US	2,6%
DE	18,9%
GB	12,6%
CH	20,0%
LU	31,7%
IT	44,7%
SE	37,0%
ES	27,9%
DK	83,7%
JP	91,6%
PL	61,2%
CN	26,3%
SG	-21,0%
AT	3,3%
CZ	58,5%
FI	31,9%
CA	68,0%
TR	62,4%
PT	51,9%
RO	48,3%
NO	46,5%
HK	9,2%

Shares (%)

	2022	2023
NL	13,7%	13,5%
FR	11,4%	10,6%
IE	6,6%	9,8%
US	10,2%	8,5%
DE	8,2%	7,9%
GB	7,4%	7,4%
CH	6,8%	6,3%
LU	4,9%	5,0%
IT	2,5%	2,8%
SE	1,9%	1,9%
ES	1,6%	1,7%
DK	1,2%	1,4%
JP	1,1%	1,4%
PL	1,2%	1,3%
CN	1,3%	1,1%
SG	1,1%	0,9%
AT	1,1%	0,8%
CZ	0,7%	0,7%
FI	0,7%	0,7%
CA	0,5%	0,6%
TR	0,6%	0,6%
PT	0,6%	0,6%
RO	0,5%	0,6%
NO	0,5%	0,5%
HK	0,5%	0,5%

Cumulative shares (%)

	2022	2023
NL	13,7%	13,5%
FR	25,1%	24,1%
IE	31,7%	33,9%
US	41,9%	42,4%
DE	50,0%	50,3%
GB	57,4%	57,7%
CH	64,2%	64,0%
LU	69,1%	69,0%
IT	71,7%	71,7%
SE	73,5%	73,6%
ES	75,1%	75,3%
DK	76,3%	76,7%
JP	77,4%	78,1%
PL	78,6%	79,4%
CN	79,9%	80,5%
SG	81,1%	81,4%
AT	82,2%	82,3%
CZ	82,9%	83,0%
FI	83,6%	83,6%
CA	84,1%	84,2%
TR	84,7%	84,9%
PT	85,2%	85,5%
RO	85,7%	86,0%
NO	86,2%	86,5%
HK	86,7%	87,1%

Ranks

	2023
NL	1
FR	2
IE	3
US	4
DE	5
GB	6
CH	7
LU	8
IT	9
SE	10
ES	11
DK	12
JP	13
PL	14
CN	15
SG	16
AT	17
CZ	18
FI	19
CA	20
TR	21
PT	22
RO	23
NO	24
HK	25

Evolution 1 year

	2023
NL	0
FR	0
IE	-4
US	1
DE	1
GB	1
CH	1
LU	0
IT	0
SE	0
ES	0
DK	-1
JP	-4
PL	0
CN	3
SG	0
AT	2
CZ	0
FI	0
CA	-5
TR	1
PT	1
RO	-1
NO	-2
HK	2

Evolutie 3 years

	2023
NL	0
FR	0
IE	-4
US	1
DE	1
GB	1
CH	1
LU	0
IT	0
SE	0
ES	0
DK	-4
JP	-4
PL	0
CN	2
SG	4
AT	2
CZ	-3
FI	0
CA	-4
TR	-2
PT	0
RO	-2
NO	-2
HK	5

Source : NBB - External statistics - Balance of payments - Belgian exports and imports of services by country

De buitenlandse handel van diensten in Brussel

DE BUITENLANDSE HANDEL VAN DIENSTEN IN BRUSSEL - 2022

A. DIENSTENHANDEL IN HET BRUSSELS-HOOFDSTEDELIJK GEWEST

De groei van de export van diensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is aanzienlijk (9%), maar lager dan in de andere gewesten van het land. Het handelsoverschot bedroeg 3,8 miljard EUR, terwijl Wallonië en Vlaanderen een tekort boekten in hun handelsbalans voor diensten.

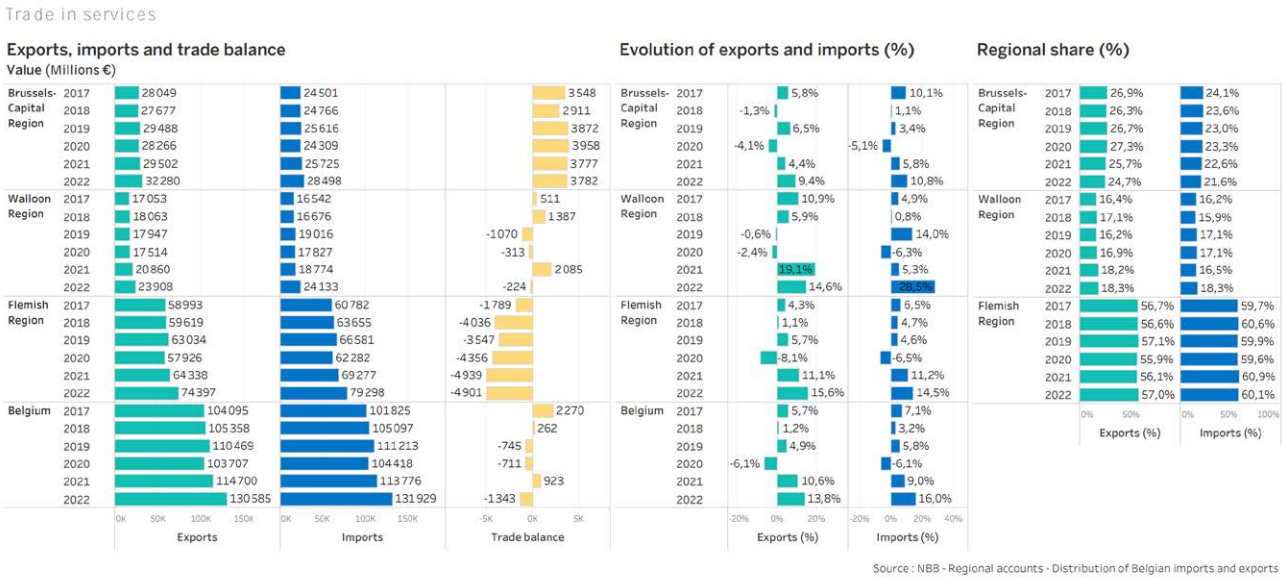
De uitvoer van diensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kende in 2022 een stijging van 9,4% ten opzichte van 2021, van 29,5 naar 32,3 miljard EUR. De import steeg ook, maar met een iets hoger percentage (+10,8%), van 25,7 naar 28,5 miljard EUR. De handelsbalans zal daarom in 2022 positief zijn, met een overschot van 3,8 miljard EUR, een overschot dat sinds 2019 stabiel is.

De evolutie van de export van Brusselse diensten is de laatste jaren betrekkelijk onstabiel geweest, met afwisselend jaren van toenames en meer stabiele jaren, of jaren waarin de export daalde. Het jaar 2020, dat het begin van de COVID-19-pandemie inluidde, werd gekenmerkt door een sterkere daling van de Brusselse export van diensten (-4,1%), maar dit volgde op een bijzonder productief jaar (+6,6% in 2019). Het jaar 2021vertoont een terugkeer naar aanhoudende groei (+4,4%) - meer dan het resultaat van 2019 - bevestigd door de stijging in 2022 (+9,4%).

Als we de twee andere gewesten van het land vergelijken, zien we dat de groei van de dienstenexport tussen 2021 en 2022 sterker was in Vlaanderen (+15,6%) en Wallonië (+14,6%). Hetzelfde geldt voor de import (+14,5% in Vlaanderen en +28,5% in Wallonië). Als gevolg hiervan verandert de handelsbalans van Wallonië van een overschot van 2,1 miljard EUR in 2021 in een tekort van 224 miljoen EUR in 2022, terwijl Vlaanderen zijn tekort van 4,9 miljard EUR in 2022 behoudt.

Na het bereiken van 27% in 2020 ('piek' sinds 2017), is het aandeel van het Brussels Gewest in de Belgische uitvoer van diensten de daaropvolgende jaren met één of twee procentpunten gedaald (25% in 2022). Dit komt ten goede aan de andere twee gewesten: 57% voor Vlaanderen en 18% voor Wallonië in 2022.

Figuur 6. Uitvoer, invoer en handelsbalans van diensten per Gewest en op Belgisch niveau (miljoen EUR), 2017-2022, NBB

Source : NBB - Regional accounts - Distribution of Belgian imports and exports

B. HANDEL IN BRUSSELSE DIENSTEN PER ACTIVITEITENSECTOR

Het aantal bedrijfssectoren met een exportgroei is de afgelopen jaren toegenomen: in 2020 waren het er slechts 5, in 2021 waren het er 8 en in 2022 waren ze veruit in de meerderheid (13 van de 16). De sectoren met de hoogste buitenlandse verkoop van Brusselse diensten in 2022 waren Vervoer en opslag, Energie en afvalbeheer, en Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten.

Brusselse export van diensten

In 2022 werd 54,9% van de Brusselse export van diensten gerealiseerd door **Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten** (29,2%) en **Financiële activiteiten en verzekeringen** (25,7%). De derde plaats wordt ingenomen door de **informatie- en communicatiesector** met een globaal aandeel van 11,2% in totaal.

Figuur 7. Evolutie van de export van Brusselse diensten per activiteitensector, 2019-2022, NBB

Exports of services
Brussels-Capital Region

		Exports (Millions €) 2021	Exports (Millions €) 2022	Share (%) 2021	Share (%) 2022	Evolution 1 year (%) 2022	Evolution 3 years (%) 2022	Regional share (%) 2022
M	Professional, scientific and technical activiti..	8882	9419	30,11%	29,18%	6,0%	8,6%	48,8%
K	Financial and insurance activities	8397	8290	28,46%	25,68%	-1,3%	7,6%	40,2%
J	Information and communication	3447	3620	11,68%	11,22%	5,0%	5,3%	35,0%
G	Wholesale and retail trade; repair of motor v..	1916	2160	6,49%	6,69%	12,8%	-1,2%	16,9%
H	Transportation and storage	1277	2129	4,33%	6,60%	66,8%	74,2%	7,9%
N	Administrative and support service activities	1526	1448	5,17%	4,49%	-5,1%	-11,4%	29,6%
S	Other service activities	1175	1288	3,98%	3,99%	9,6%	32,7%	89,9%
D_E	Electricity, gas, steam and air conditioning s..	485	1167	1,64%	3,62%	140,6%	92,5%	71,8%
O	Public administration and defence; compuls..	784	867	2,66%	2,69%	10,6%	0,8%	39,0%
B_C	Manufacturing, including mining and quarry..	574	590	1,95%	1,83%	2,8%	-28,7%	2,6%
I	Accommodation and food service activities	404	529	1,37%	1,64%	31,1%	-26,5%	18,3%
L	Real estate activities	249	189	0,84%	0,59%	-24,0%	17,8%	77,3%
Q	Human health and social work activities	75	167	0,25%	0,52%	121,7%	60,6%	15,3%
R	Arts, entertainment and recreation	151	160	0,51%	0,50%	6,1%	14,1%	35,3%
F	Construction	107	139	0,36%	0,43%	30,3%	-2,2%	5,7%
P	Education	54	117	0,18%	0,36%	118,9%	13,4%	16,7%

Source : NBB - Regional accounts - Distribution of Belgian imports and exports

Analyse van de positieve prestaties van de Brusselse dienstenexport per activiteitensector

Terwijl de groei in de export van diensten in 2021 vooral werd aangedreven door **Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten** (+1,3 miljard in waarde), werd het jaar 2022 gekenmerkt door een toegenomen buitenlandse verkoop door de sector **Vervoer en opslag** (+852 miljoen EUR), **Energie en afvalbeheer** (+682 miljoen EUR) en **Wetenschappelijke en technische activiteiten** op de derde plaats (+537 miljoen EUR).

Over een periode van drie jaar (2019 tot 2022) zijn de sector **Productie en distributie van elektriciteit, gas en stoom (...)**[5] en de sector **Vervoer en opslag** sterk gegroeid (respectievelijk 92,5% en 66,8%), waarbij vooral de groei tussen 2021 en 2022 opmerkelijk was, met stijgingen van respectievelijk 140,6% en 66,8%.

De sector **Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen** lijkt zich te herstellen, met een stijging van 12,8% tussen 2021 en 2022, terwijl eerdere trends negatief waren (-1,2% in de afgelopen 3 jaar).

Wat de topsectoren van geëxporteerde diensten in Brussel betreft, groeien **Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten** in 2022 met 6% (+8,6% over drie jaar), **informatie- en communicatieactiviteiten** verhogen hun buitenlandse verkoop licht (5% na een periode van relatieve stagnatie), terwijl **Andere dienstenactiviteiten**[6] met 9,6% groeien, in lijn met de groei in de afgelopen twee jaar (32,7% over drie jaar).

Verder naar beneden op de ranglijst zien we de goede prestaties van de sectoren **Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening** (+121,7% in 2022 - een ongeëvenaard groeiniveau in de afgelopen 10 jaar -, 60,6% in drie jaar); **Onderwijs** (+118,9% in 2022 na drie jaar van relatief sterke daling, +13,4% in drie jaar); **Verschaffen van accommodatie en maaltijden** (+31,1% in 2022); **Bouwnijverheid** (+30,3%). Deze laatste twee sectoren lijken weer aan te trekken, na een voelbare vertraging in 2020 (ongeveer -40%). Tot slot laten de sectoren **Openbaar Bestuur** (+10,6%) en **Kunst, Amusement en Recreatie** (+6,1% in 2022, en +14,1% in drie jaar) ook een meer bescheiden groei zien.

Analyse van de negatieve prestaties van de Brusselse dienstenexport per activiteitensector

De activiteitensectoren die een daling van het volume van de Brusselse export in 2022 laten zien, zijn onder andere:

- **Financiële en verzekeringsactiviteiten** (-1,3%, maar een stijging van 7,6% over de afgelopen drie jaar);
- **Administratieve en ondersteunende diensten** -5,1%, en -11,4% over drie jaar);
- **Exploitatie van en handel in onroerend goed** (-24,0%, maar +17,8% in de afgelopen drie jaar).

Brusselse import van diensten

De import van diensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest steeg met 10,8% in 2022. De dienstensectoren in het BHG met de hoogste invoervolumes in 2022 zijn:

- **Financiële activiteiten en verzekeringen;**
- **Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten;**
- **Informatie en communicatie;**
- **Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen.**

Terwijl **Financiële activiteiten en verzekeringen** verantwoordelijk waren voor het grootste deel van de groei in de waarde van de invoer in 2021 (alleen al 1,2 miljard EUR extra voor deze sector), is de situatie in 2022 meer uiteenlopend: **Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten** voerden 772 miljoen EUR meer in dan in 2021, **Energie en afvalbeheer** waren goed voor 545 miljoen EUR meer invoer en **Financiële activiteiten en verzekeringen** voor 365 miljoen EUR meer invoer.

5 Ook gepresenteerd onder de beknoptere benaming "Energie en afvalbeheer".

6 Deze sectie (S) omvat de verenigingen, reparaties van computers en van persoonlijke en huishoudelijke goederen alsook diverse persoonlijke diensten, nergens anders genoemd in de nomenclatuur Nace-Bel 2008 (https://statbel.fgov.be/sites/default/files/Over_Statbel_FR/Nomenclaturen/NACE-BEL%202008_NL.pdf, blz. 494).

Brusselse handelsbalans voor diensten

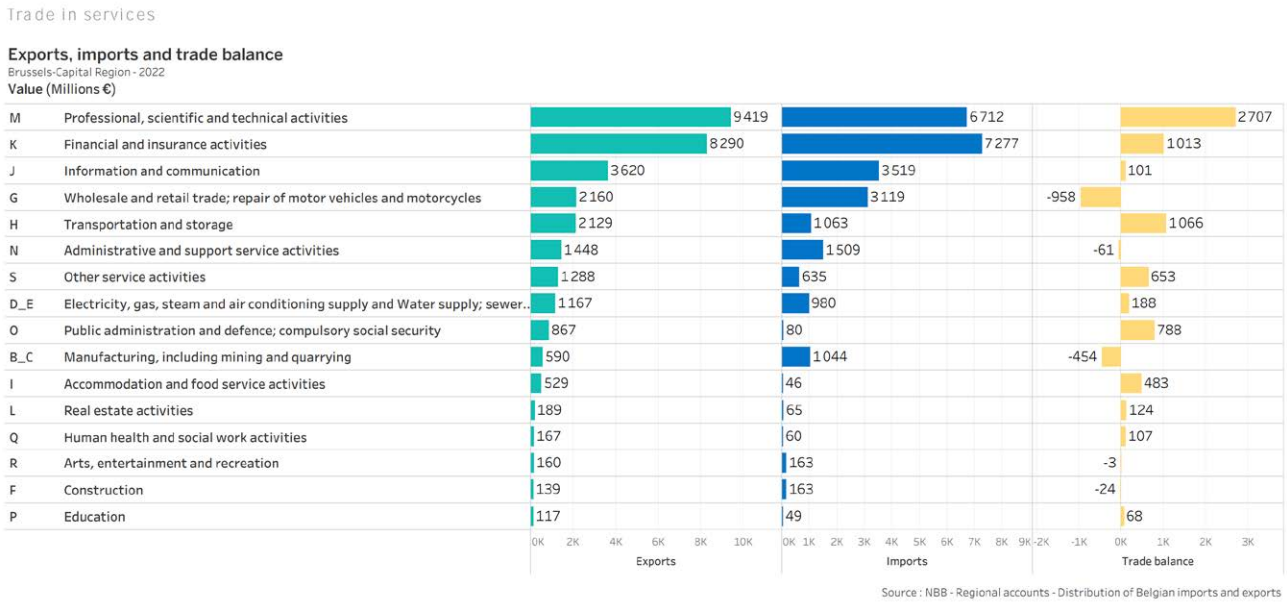
Sectoren met een duidelijk overschot in de handel in diensten in 2022 zijn onder andere:

- **Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten** (+2,7 miljard EUR)
- **Financiële activiteiten en verzekeringen** (+1 miljard EUR)
- **Vervoer en opslag** (+ 1,1 miljard EUR)
- **Administratieve en ondersteunende diensten** (+ 788 miljoen EUR)
- **Overige diensten** (+ 653 miljoen EUR)

In de volgende activiteitensectoren is de invoer van diensten daarentegen duidelijk groter dan de uitvoer:

- **Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen** (-958 miljoen EUR)
- **Verwerkende industrie, inclusief winning van delfstoffen** (-454 miljoen EUR).

Figuur 8. Handel in diensten per activiteitensector, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, miljoen EUR, 2022

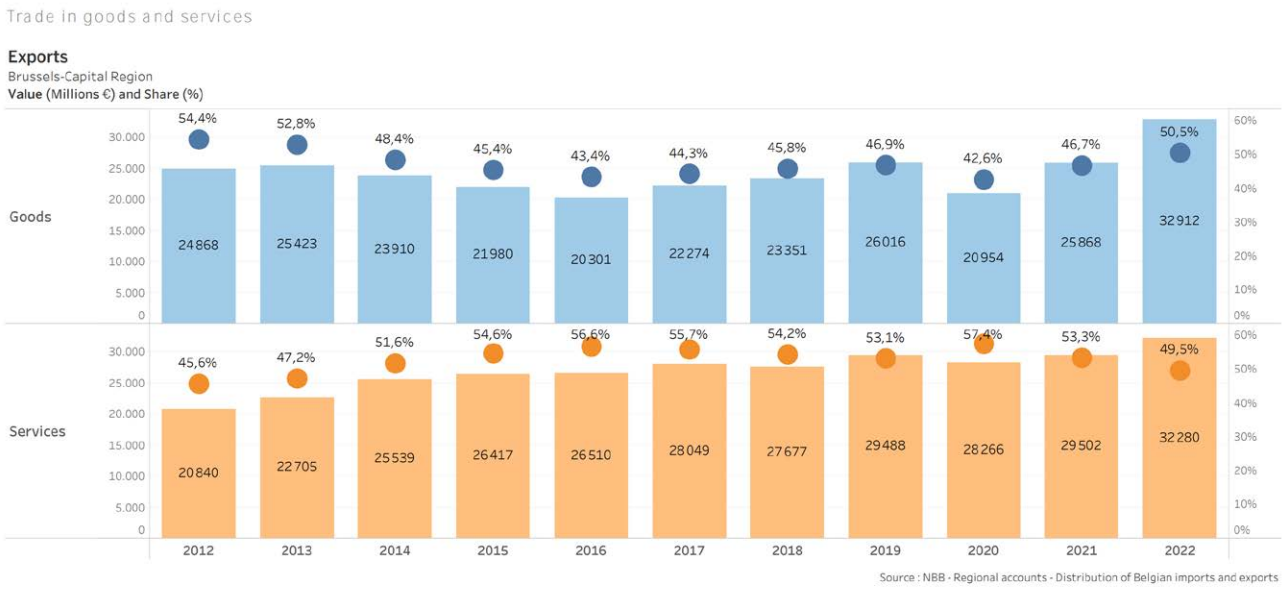
C. AANDEEL VAN DIENSTEN IN DE BRUSSELSE EXPORT

De gewestelijke cijfers voor de uitvoer van goederen en diensten, vastgesteld volgens het gewestelijk concept[7] en het resultaat van de samenwerking tussen de NBB en de drie gewesten, worden jaarlijks door de NBB verstrekt. Volgens deze methode, die de handel in goederen en diensten verrekent op basis van de locatie van exporteurs en importeurs, is het volume van de uitvoer van goederen en de uitvoer van diensten vanuit Brussel in 2022 vrijwel gelijk (respectievelijk 32,9 miljard EUR en 32,3 miljard EUR).

Wat de handel in goederen betreft, is dit bedrag aanzienlijk hoger dan het bedrag dat wordt verkregen met behulp van de methodologie van externe statistieken, volgens het nationale concept, dat rekening houdt met de oorsprong en bestemming van de goederen. Volgens deze tweede boekhoudmethode voor de handel in goederen bedroeg de Brusselse export in totaal 11,8 miljard EUR. Het zijn deze laatste gegevens die meer gebruikt zullen worden in de komende hoofdstukken over de internationale handel in goederen, zoals uitgelegd in de methodologische nota bij dit verslag.

In 2022 vertegenwoordigde de Brusselse uitvoer van diensten 49,5% van de uitvoer van het Gewest, het laagste percentage sinds 2013.

Figuur 9. Verdeling van de uitvoer van goederen en diensten uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarde (miljoen EUR) en aandeel (%), 2012-2022

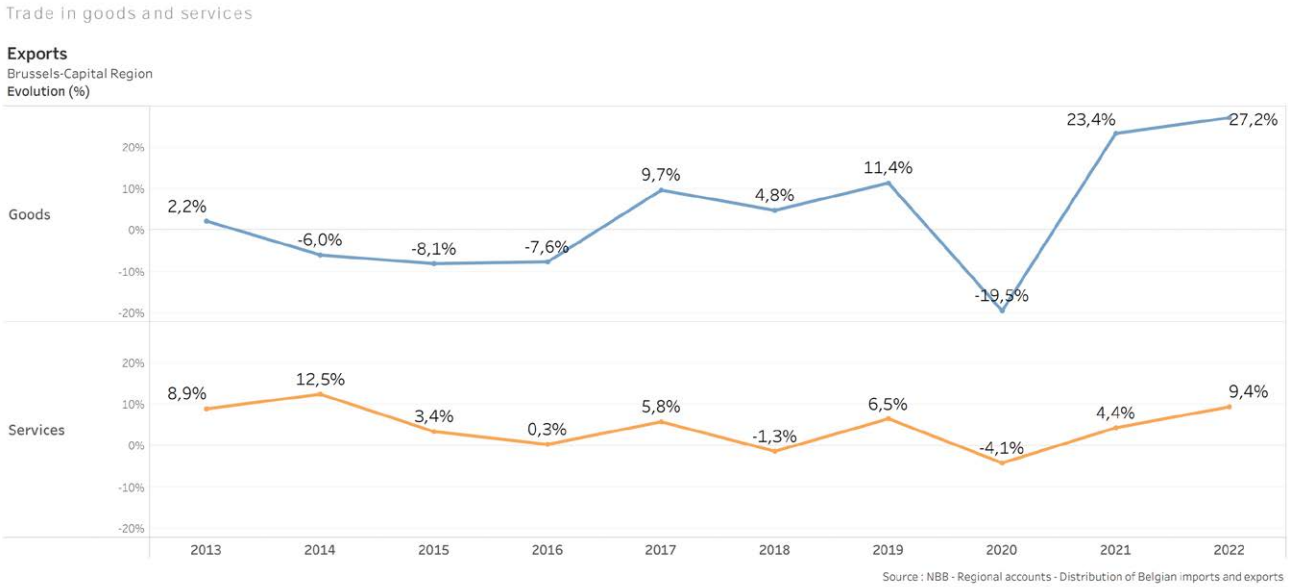

7 En niet het nationale concept dat wordt gebruikt voor goederen. (Zie methodologische nota hierboven).

De scherpe daling in de export van goederen tijdens het eerste jaar van de Covid-19-pandemie (-19,5% in 2020) werd gevolgd door twee jaren van aanhoudende groei in het volume van de geëxporteerde goederen (+23,4% en +27,2%) (figuur 10). De omvang van dit fenomeen is kleiner wat de diensten betreft (-4,1% gevolgd door een groei van 4,4% en 9,4% in 2022), waardoor het gewicht van de diensten in het totale exportvolume van het Gewest is gedaald van 53,1% in 2019 naar 49,5% in 2022. De export van diensten is beter bestand tegen veranderingen in het economische klimaat dan de export van goederen[8].

Toch exporteert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds een groter aandeel diensten (49,5%) dan Vlaanderen (19,3% in 2022) en Wallonië (29,7% in 2022).

Figuur 10. Evolutie van de uitvoer van goederen en diensten (%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2012-2022

8 24 april 2017 - Focus nr. 19 van het BISA: De diensten als vaste waarde van de Brusselse uitvoer.

De buitenlandse goederenhandel in België

DE BUITENLANDSE GOEDERENHANDEL IN BELGIE - 2023

A. GOEDERENHANDEL IN BELGIE

Belgische export sterk gedaald en handelsbalans verslechterd (-20,9 miljard EUR)

Op **nationaal** niveau zullen de uitvoer (363,9 miljard EUR) en de invoer van goederen (384,7 miljard EUR) in 2023 respectievelijk met 17,4% en 12,8% dalen ten opzichte van 2022. Als gevolg daarvan neemt het handelstekort toe, tot -20,9 miljard EUR in 2023. Deze negatieve trends volgen echter op aanzienlijke stijgingen van de export en import met respectievelijk 26% en 35% in 2021 en 2022.

De Belgische export daalde sterk gedurende het grootste deel van het jaar, met tussen -10% en -30% tussen maart en december 2023, in vergelijking met de overeenkomstige maanden van het voorgaande jaar. De Belgische export bereikte zijn laagste niveau in augustus 2023.

B. GOEDERENHANDEL VAN BELGIE PER CATEGORIE

Lagere energieprijzen en een drastische daling van de verkoop van vaccins zijn de belangrijkste oorzaken van de daling van de Belgische export van goederen in 2023.

De afname van de **Belgische export** van goederen vindt zijn oorsprong in de daling van de export van **Minerale producten** (-40,6 miljard EUR, hetzij -45,1%) en het slechte resultaat van de **Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën** , de grootste categorie van geëxporteerde goederen (25,4%), wat zich uit in een inkrimping van 24,3 miljard EUR (-20,9%) in vergelijking met 2022.

Binnen de **Minerale producten** is de export van de belangrijkste twee categorieën, *Aardolie (...) en Aardgas en andere gasvormige koolwaterstoffen*, die goed zijn voor 41,9 miljard van de Belgische export van goederen in 2023, met 46,3% gedaald. In 2022 was de waarde van deze producten bijna verdrievoudigd, van 26,7 in 2021 tot 78 miljard EUR. De sterke stijging van de waarde van deze export was grotendeels toe te schrijven aan de stijging van de energieprijzen in deze periode[9].

Bij de **Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën** daalde de verkoop van vaccins tegen coronavirussen aanzienlijk in 2023, van 24,8 miljard EUR naar 7,1 miljard EUR (-71,3%).

In de belangrijkste categorieën van goederen werden eveneens significante dalingen vastgesteld bij de:

- Echte en **gekweekte parels, edelstenen en halfedelstenen, edele metalen en metalen geplateerd met edele metalen, alsmede werken daarvan; fancybijouterieën; munten** (14,4 miljard EUR, aandeel van 3,9%, daling van 30,3%), en in het bijzonder de export van **diamanten** (8,9 miljard EUR, -29%) en de verkoop in het buitenland van **platina** (2,7 miljard EUR, -42,1>%); Volgens de Nationale Bank van België kan de situatie voor diamanten verklaard worden door een aantal factoren: de moeilijke economische situatie in China en India, die traditioneel respectievelijk geslepen en ruwe diamanten vragen; de concurrentie van goedkopere kunstdiamanten wereldwijd; de geopolitieke situatie, aangezien Rusland 's werelds grootste producent van ruwe diamanten is: veel Belgische diamanthandelaars hebben hun handelsstromen aangepast en passeren minder via België, in het vooruitzicht van een mogelijke Europese boycot van Russische diamanten[10];

9 https://www.nbb.be/doc/dq/n/dq3/histo/enp2312.pdf
10 https://www.nbb.be/doc/dq/n/dq3/histo/enp2309.pdf

- Onedele **metalen en werken daarvan** (7,6%, daling van 13,7%), en voornamelijk gietijzer, ijzer en staal (14,3 miljard EUR, -15,9%, na een stijging van 25,7% in 2022);
- **Kunststof en werken daarvan** (6,2%, daling van 16,8%).

De voornaamste categorieën van goederen die aan belang winnen, zijn het **Vervoermaterieel** (11,8% in aandeel, stijging van 16,7%), en **Producten van de voedselindustrie** (7%, stijging van 13,9%).

De **Belgische invoer** daalt met 12,8%, voornamelijk door de daling van **Minerale producten** (18% invoeraandeel, een daling van 40,8% ten opzichte van 2022).

C. GOEDERENHANDEL VOLGENS GEWEST

De Brusselse export steeg in 2023 met 24%, de grootste stijging in de afgelopen 5 jaar, terwijl de export uit andere gewesten in hetzelfde jaar daalde.

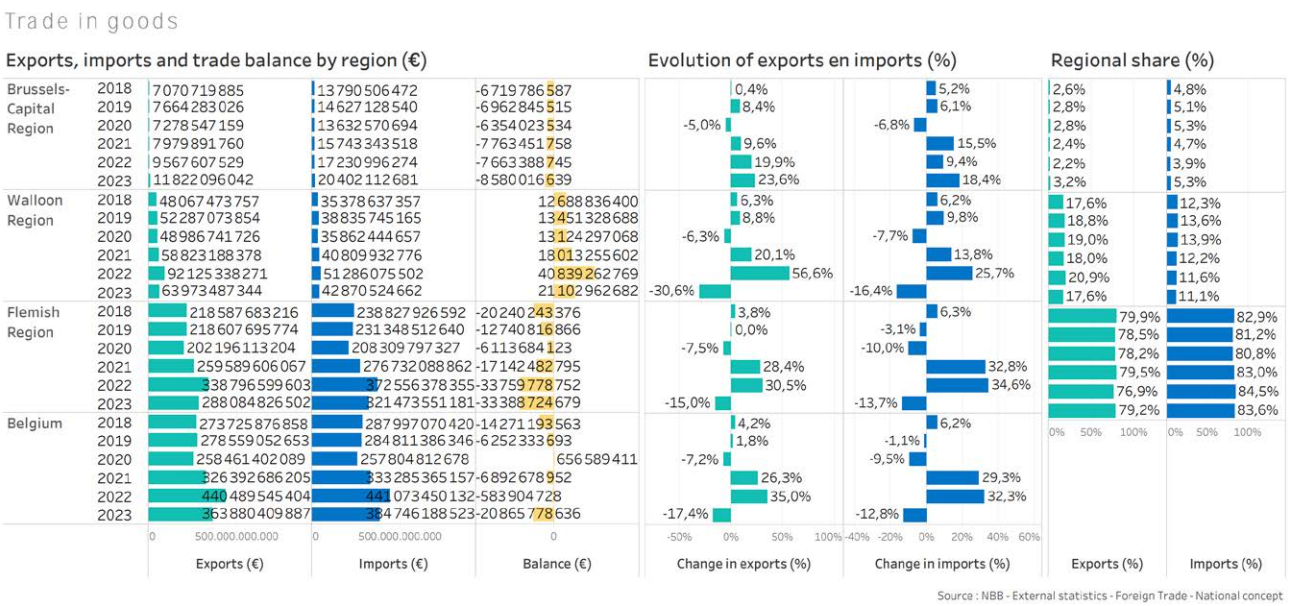
Hoewel de Belgische goederenexport in 2023 met 17,4% is afgenomen in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar, kende de **Brusselse export** een groei van **23,6%**, gaande van 9,6 miljard EUR naar 11,8 miljard EUR, waarmee dit het derde opeenvolgende jaar van aanhoudende groei is sinds de daling in 2020 (-5%). Het aandeel van het Brusselse Gewest in de Belgische export stijgt in 2023 dan ook van 2,2% naar 3,2%. De Brusselse import volgt dezelfde beweging, met een stijging van 18,4%, tegenover een daling van 12,8% op Belgische schaal.

De **handelsbalans** blijft dus een tekort vertonen (-8,6 miljard euro), zoals al verscheidene jaren het geval is.

Wat de andere gewesten betreft, ziet **Vlaanderen**, dat goed is voor ongeveer 79,2% van de goederenuitvoer van het land (tegenover 76,9% in 2022), zijn totale uitvoer en invoer van goederen dalen met respectievelijk 15,0% en 13,7%. Het tekort blijft stabiel ten opzichte van 2022 en bedraagt 33,4 miljard EUR.

In **Wallonië**, dat nu goed is voor 17,6% van de Belgische export (tegenover 20,9% in 2022), daalt de export met 30,6% ten opzichte van 2022, terwijl de import met 16,4% daalt. Bijgevolg krimpt het handelsoverschot van 40,8 miljard EUR naar 21,1 miljard EUR in 2023.

Figuur 11. Goederenhandel, België en gewesten, 2018-2023, NBB

D. GOEDERENHANDEL VOLGENS GEWEST EN CATEGORIE

In Brussel

Net als in 2022 bleef de groei van de Brusselse export in 2023 aanhouden dankzij de prestaties van **Producten van de chemische en de aanverwante industrieën** (+57,4%) in het bijzonder, en in mindere mate **Vervoermaterieel** (+15,2%). In drie jaar tijd is de export in deze twee categorieën van goederen gestegen met respectievelijk 123% en 40%.

Beide goederencategorieën zijn goed voor bijna 71% van de Brusselse goederenexport: 37,3% voor Vervoermaterieel, hetzij 4,4 miljard EUR, en 33,4% voor Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën, hetzij 3,9 miljard EUR.

Het aandeel van de andere categorieën van goederen bedraagt elk niet meer dan 6% van het totaal van de verkoop aan het buitenland door het BHG; het gaat meer bepaald om:

- **Machines, toestellen en elektrotechnisch materieel (...)** (5,5% van de export, hetzij 650,6 miljoen EUR, stijging van 18,8%, +14% in drie jaar tijd)
- **Producten van de voedselindustrie (…)** (4,1% van de export, hetzij 487,5 miljoen EUR, stijging van 25,2%, +42% in drie jaar tijd)
- **Kunststof en werken daarvan (…)** (3,9% van de export, hetzij 461,7 miljoen EUR, daling van 17%, +85% in drie jaar tijd)

In Vlaanderen en Wallonië

In **Vlaanderen** gaat de export van **Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën** (meer bepaald van *Farmaceutische producten*) globaal genomen met 27,1% achteruit (66,3 miljard EUR tegenover 90,9 miljard EUR in 2022), terwijl dit toch de belangrijkste categorie van geëxporteerde goederen is (aandeel van 23%). Ook **Minerale producten** (12,5% van de export) leden onder een daling van 33,4% (met name *Minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan; bitumineuze stoffen; minerale was* en, meer in het bijzonder, *Aardgas en andere gasvormige koolwaterstoffen* (-11,5 miljoen EUR)). **Vervoermaterieel** (12,8% aandeel, +22,6%), **Machines en toestellen** (11,1% aandeel, +5,2%) en **Producten van de voedselindustrie** (7,3% aandeel, +14,7%) volgden de tegenovergestelde trend.

Voor de import, die met 13,7% daalt, geldt dezelfde vaststelling als op nationaal niveau: een opmerkelijke daling van de Vlaamse import van **Minerale producten** (-39%).

Wat het **Waals Gewest** betreft, is het resultaat vergelijkbaar met dat voor Vlaanderen wat betreft de categorie goederen die het meest te lijden heeft in 2023: **Minerale producten** zullen met 63,2% dalen aan de exportzijde (ook Brandstoffen..., en meer bepaald Aardgas en andere gasvormige koolwaterstoffen, met een verlies van bijna 21 miljard EUR), vergeleken met 2022, en met 61,3% aan de importzijde.

De buitenlandse goederenhandel in Brussel

DE BUITENLANDSE GOEDERENHANDEL IN BRUSSEL - 2023

A. GOEDERENHANDEL PER TYPE IN BRUSSEL

Export

Meer dan de helft van de Brusselse export komt voor rekening van motorvoertuigen voor personenvervoer (36%) en farmaceutische producten (18%), waarvan de buitenlandse verkoop in 2023 aanzienlijk is gestegen (respectievelijk +33% en +48%). De meer bescheiden voedingsmiddelen klimmen evenwel naar de vierde plaats onder de meest geëxporteerde goederen van Brussel, gevolgd door kunststoffen en rubber.

Met een aandeel van 37,3% tegenover 40,0% in 2022, en een exportvolume van meer dan 4,4 miljard euro, behoudt **Vervoermaterieel** zijn **toppositie** onder de goederencategorieën die het meest uitgevoerd worden door het Brussels Gewest (Figuur 12). De export van dit type van goederen is tussen 2022 en 2023 met 15,2% gestegen. Het gaat voornamelijk om **Automobielen en andere motorvoertuigen hoofdzakelijk ontworpen voor personenvervoer** (4,2 miljard EUR, stijging van 16%).

Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën (33,4%) zullen ook in 2023 de **op één na** meest geëxporteerde goederencategorie zijn (3,9 miljard EUR), vlak na Vervoermaterieel, na een stijging van 57,4% ten opzichte van 2022. Het gaat voornamelijk om de volgende goederen:

- *Geneesmiddelen bestaande uit voor therapeutisch of profylactisch gebruik vermengde zelfstandigheden niet in afgemeten hoeveelheden en niet opgemaakt voor de verkoop in het klein* (1,1 miljard EUR in vergelijking met 7,2 miljoen EUR in 2022, een exponentiële stijging);
- *Geneesmiddelen bestaande uit al dan niet vermengde producten voor therapeutisch of profylactisch gebruik, in afgemeten hoeveelheden* (629,7 miljoen EUR);
- *Menselijk of dierlijk bloed bereid voor therapeutisch gebruik, …* (390,2 miljoen EUR)*, waarvan voornamelijk - immunologische producten, in afgemeten hoeveelheden of opgemaakt voor de verkoop in het klein* (234,1 miljoen EUR) *en Vaccins voor mensen (met uitzondering van de vaccins tegen de SARS-coronavirussen)* (128 miljoen EUR);
- *Aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen* (379,7 miljoen EUR, een stijging van 90,7%);
- *Parfums, reuk- en toiletwaters* (235,5 miljoen EUR);
- *Heterocyclische verbindingen met uitsluitend een of meer zuurstofatomen als heteroatoom* (219,5 miljoen EUR)
- *Sulfonamiden* (180,3 miljoen EUR, een exponentiële stijging ten opzichte van 23,2 miljoen EUR in 2022);
- *Acyclische alcoholen, alsmede halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan* (129 miljoen EUR).
- *Schoonheidsmiddelen en producten voor de huidverzorging (andere dan geneesmiddelen), preparaten tegen zonnebrand en preparaten voor het verkrijgen van een bruine huidskleur daaronder begrepen; producten voor manicure of voor pedicure* (104 miljoen EUR).

Na deze twee zwaargewichten van de Brusselse export volgt de **derde grootste** categorie van geëxporteerde goederen in 2023 (5,5%), de **Machines, toestellen en elektrisch materieel.** De buitenlandse verkoop van deze goederen is met 18,8% gestegen ten opzichte van 2022, van 547,7 miljoen EUR naar 650,6 miljoen EUR, terwijl het een relatief bescheiden categorie blijft (5,7% aandeel in 2022). De belangrijkste uitgevoerde goederen in deze categorie zijn de *Centrifuges, toestellen voor het filtreren of zuiveren van vloeistoffen of van gassen* (147,2 miljoen EUR, +7,6%); *de Automatische gegevensverwerkende machines en eenheden daarvoor (…)* (134,5 miljoen EUR, +112,7%), *Elektromotoren en elektrische generatoren, andere dan generatoraggregaten* (51,5 miljoen EUR, tegenover slechts 363.729 EUR in 2022) en de *Telefoontoestellen* (47,1 miljoen EUR, +19,8%).

De **Producten van de voedselindustrie (…)** kennen een groei van 25,2% en nestelen zich zo op de **vierde** plaats van de categorieën van meest geëxporteerde Brusselse goederen, met een globaal aandeel van 4,1%, voor een totaalbedrag van 487,5 miljoen EUR (tegenover 230,6 in 2022). Dit zijn enkele van de betrokken producten:

- *Chocolade en andere bereidingen voor menselijke consumptie die cacao bevatten* (90,4 miljoen EUR, -4,4%);
- *Bier van mout* (78,9 miljoen EUR, +418,3%);
- *Brood, gebak, biscuits en andere bakkerswaren*(52,8 miljoen EUR, +6,3%);

- *Graanpreparaten verkregen door poffen of door roosteren (bijvoorbeeld cornflakes); granen (andere dan mais) in de vorm van korrels of in de vorm van vlokken of van andere bewerkte korrels (met uitzondering van meel, gries en griesmeel)* (51 miljoen EUR, een stijging van 23,6%).

De voedingswaren worden gevolgd door de **Kunststof en werken daarvan**, rubber en werken daarvan, op de vijfde plaats in de rangschikking van categorieën van de meest geëxporteerde Brusselse goederen, met een globaal aandeel van 3,9% en 461,5 miljoen EUR (daling van 17%). Het gaat in hoofdzaak om Rubber en werken daarvan (365,5 miljoen EUR, een daling van 11,6%), waaronder:

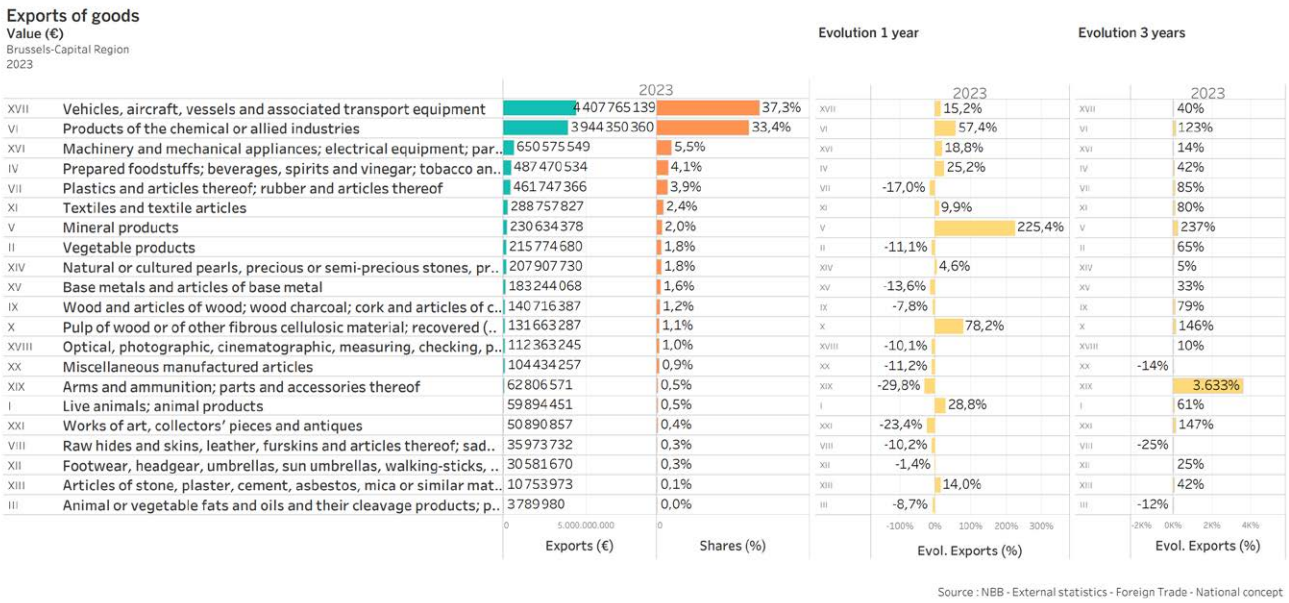
- *Natuurlijke rubber, balata, gutta-percha, guayule, chicle en dergelijke natuurlijke gommen, in primaire vormen of in platen, vellen of strippen* (230,5 miljoen EUR, -21%);
- *Nieuwe luchtbanden van rubber* (62,7 miljoen EUR, +37,4%).
- *Synthetische rubber en uit olie vervaardigde factis, in primaire vormen of in platen, vellen of strippen* (51,1 miljoen EUR, een daling van 21,7%.);

Tot slot mogen de prestaties van **Minerale producten** niet over het hoofd worden gezien, want in 2023 steeg de export van deze goederencategorie met 225,4%, tot 230,6 miljoen euro, en bedroeg het totale aandeel 2% (vergeleken met 0,7% in 2022). De blikvangers in deze categorie:

- *Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen andere dan ruwe; preparaten bevattende als basisbestanddeel 70% of meer gewichtspercenten aardolie of olie uit bitumineuze mineralen, elders genoemd noch elders onder begrepen* (99,7 miljoen EUR, +71%.).
- *Slakken, assen en residuen (andere dan die verkregen bij de vervaardiging van ijzer en staal), die metaal, arseen of verbindingen daarvan bevatten* (88,3 miljoen EUR, exponentiële stijging);

Verder registreert **Houtpulp en pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen; papier en karton voor het terugwinnen (resten en afval); papier en karton, alsmede artikelen daarvan** in de periode in kwestie een stijging van 78,2% van de verkoop in het buitenland, de sterkste groei na die van de Minerale producten.

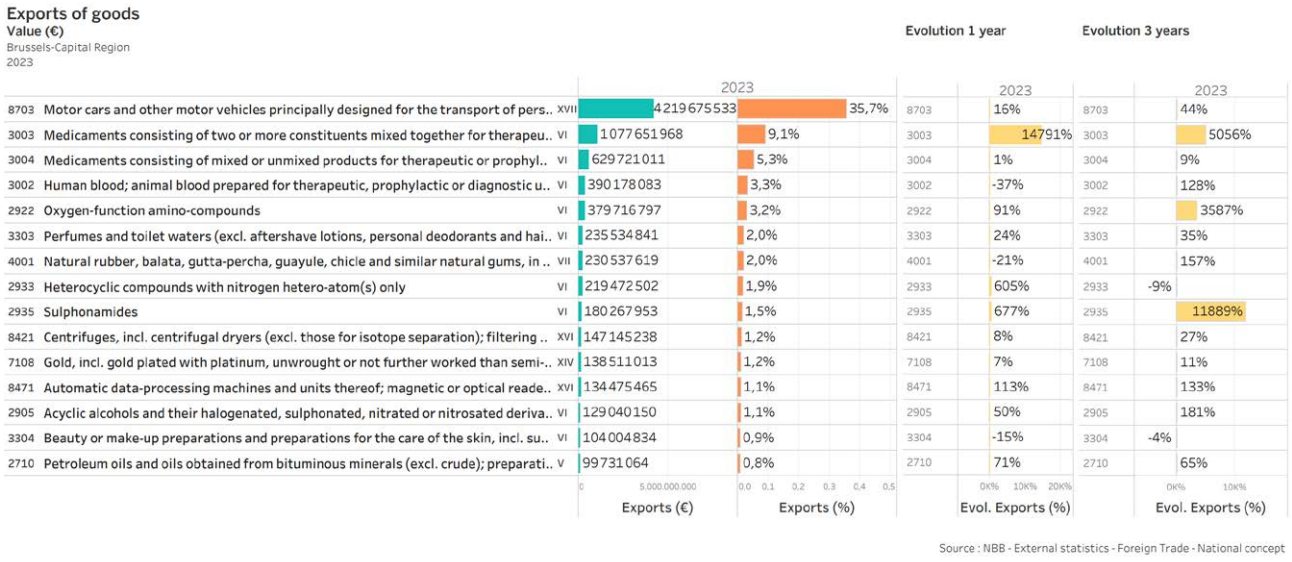
Figuur 12. Evolutie van de Brusselse uitgevoerde goederen per categorie, 2020-2023, NBB

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

Meer specifiek volgen hier de belangrijkste vijftien door het Brussels Gewest in 2023 geëxporteerde goederen, alsook de evolutie ervan (zie Bijlage 2 voor de volledige benaming in het Engels, Nederlands en Frans).

Figuur 13. Top 15 van de voornaamste door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitgevoerde goederen, 2020-2023, NBB

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

Import

Machines, toestellen en elektrisch materieel worden massaal ingevoerd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wat een handelstekort oplevert van bijna 4 miljard EUR. Dit onevenwicht is voornamelijk te wijten aan 4 Europese landen.

Wat de Brusselse import betreft, springen drie goederencategorieën in het oog. Dit zijn **Vervoermaterieel** (met een aandeel van 25,3%), **Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën** (met een aandeel van 23,1%), en **Machines en elektrisch materieel** (met een aandeel van 22,6%).

Het **Vervoermaterieel** kent een stijging van 33,3% ten opzichte van 2022 en omvat in hoofdzaak de *Automobielen en andere motorvoertuigen hoofdzakelijk ontworpen voor personenvervoer* (2,4 miljard EUR, +33,5%), *de Delen en toebehoren van auto's* (1,4 miljard EUR, +28,2) *en de Automobielen voor goederenvervoer* (701 miljoen EUR +93.5%). Het tekort op de handelsbalans bedraagt voor deze goederencategorie 758 miljoen EUR.

Binnen de categorie P**roducten van de chemische en van de aanverwante industrieën**, die met 47,5% steeg, bleef de invoer grotendeels op hetzelfde niveau:

- *Geneesmiddelen bestaande uit al dan niet vermengde producten voor therapeutisch of profylactisch gebruik, in afgemeten hoeveelheden (2,3 miljard EUR, +78,6%);*
- *Menselijk of dierlijk bloed (...), vaccins, toxinen (...)* (545 miljoen EUR, -7,2%);
- *Sulfonamiden* (446 miljoen EUR, +126,2%);
- *Heterocyclische verbindingen met uitsluitend één of meer stikstofatomen als heteroatoom* (240 miljoen EUR, +118,9%);
- *Schoonheidsmiddelen en producten voor de huidverzorging (...)* (195 miljoen EUR, +22,5%);
- *Geneesmiddelen bestaande uit onderling vermengde zelfstandigheden niet in afgemeten hoeveelheden en niet opgemaakt voor de verkoop in het klein (194 miljoen EUR, exponentieel gestegen);*
- *Parfums, reuk- en toiletwaters* (170 miljoen EUR, +12,4%);

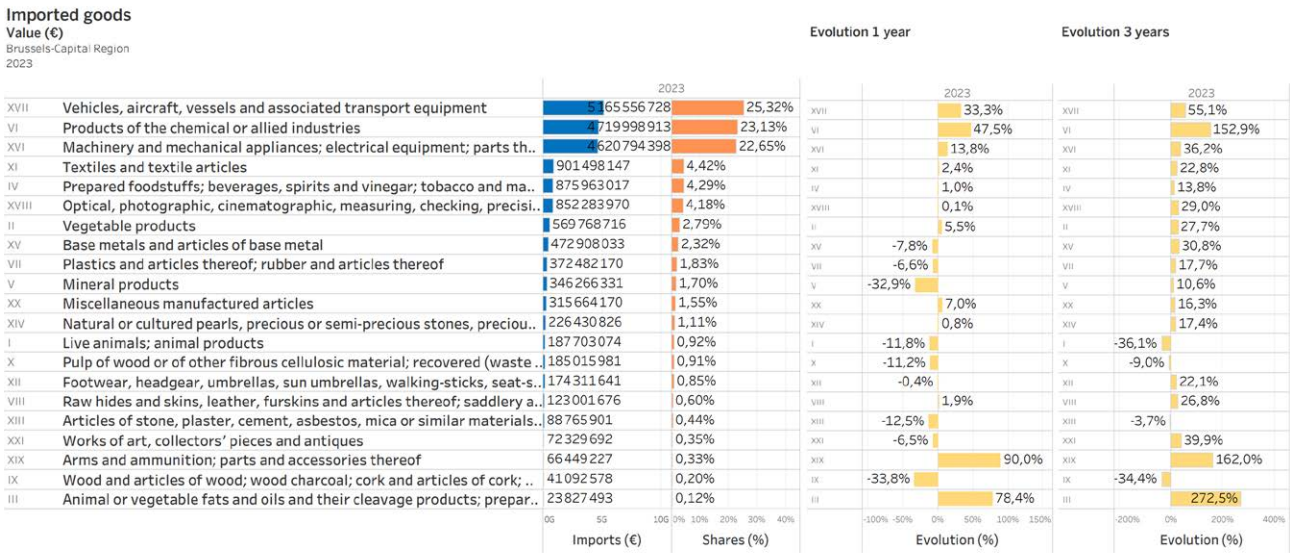
De handelsbalans voor deze categorie goederen is vrijwel dezelfde als die voor Vervoermaterieel (EUR -775,6 miljoen).

De belangrijkste goederen die werden ingevoerd in de categorie **"Machines, toestellen en elektrisch materieel"**, met een stijging van 13,8%, omvatten het volgende:

- *Elektrische batterijen* (1,2 miljard EUR, +45,6%);
- *Automatische gegevensverwerkende machines en eenheden daarvoor; magnetische en optische lezers, (…)* (369,7 miljoen EUR, +23,3%);
- *Telefoontoestellen (…); andere toestellen voor het zenden of ontvangen van spraak, van beelden of van andere gegevens* (351,7 miljoen EUR, +31%);
- *Elektromotoren en elektrische generatoren, andere dan generatoraggregaten* (304,6 miljoen EUR, +35%.);
- *Machines voor het samenstellen van elektrische of elektronische lampen of buizen of van flitslampen, met een omhulling van glas; machines voor het vervaardigen van of voor het warm bewerken van glas of van glaswerk* (189,1 miljoen EUR, -39,2%).

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een aanzienlijk handelstekort in deze goederencategorie: -3,97 miljard EUR in 2023; dit is de enige goederencategorie met een tekort van meer dan 1 miljard EUR. Het tekort komt voornamelijk voort uit de handel met 4 Europese landen: Hongarije (1,45 miljard EUR), Nederland (841 miljoen EUR), Duitsland (454 miljoen EUR en Frankrijk (326 miljoen EUR).

Figuur 14. Rangschikking in dalende volgorde van de categorieën van ingevoerde Brusselse goederen en importaandeel, 2020-2023, NBB

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

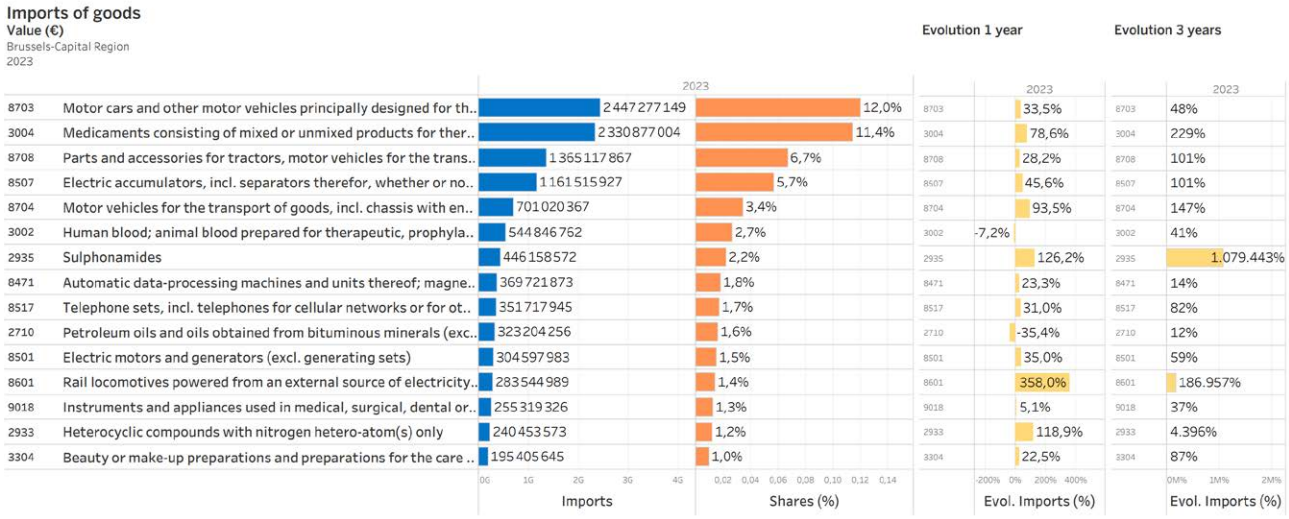
De vijftien belangrijkste goederen die het Brussels Gewest in 2023 heeft geïmporteerd, worden weergegeven in Figuur 15 (zie Bijlage 2 voor de volledige benaming in het Engels, Nederlands en Frans).

De invoer van Elektrische locomotieven en elektrische railtractors (*zonder eigen energiebron of met elektrische accumulatoren*) is de afgelopen twee jaar met meer dan 350% gestegen, na een groei van 8.583% in 2021. De invoer bedraagt 283 miljoen EUR in 2023, vergeleken met 364.000 EUR in 2019.

Sulfonamiden onderscheiden zich ook met een spectaculaire stijging van de Brusselse import, van 197,2 miljoen EUR naar 446,2 miljoen EUR (+126,2%). Reeds in 2022 werd een exponentiële groei van de import van dit product vastgesteld.

Tot slot zijn er drie van de belangrijkste geïmporteerde goederen waarvoor de handelsbalans een tekort van meer dan 1 miljard EUR laat zien: *Geneesmiddelen bestaande uit producten, ook indien vermengd, voor therapeutisch of profylactisch gebruik, in afgemeten hoeveelheden* (saldo van -1,7 miljard EUR, waarvan -887 miljoen EUR met Duitsland en -448 miljoen EUR met Frankrijk), *Delen en toebehoren van automobielen* (saldo van -1,3 miljard EUR, waarvan -505 miljoen EUR met Duitsland en -470 miljoen EUR met Frankrijk) *en Elektrische accumulatoren, alsmede scheiplaten daarvoor, ook indien in vierkante of rechthoekige vorm* (saldo van -1,2 miljard EUR, waarvan -1,1 miljard EUR met Hongarije).

Figuur 15. Top 15 van de voornaamste door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingevoerde goederen, 2020-2023, NBB

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

B. OVERZICHT VAN DE GOEDERENHANDEL IN BRUSSEL VOLGENS CONTINENT

In 2023 behoudt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een positieve handelsbalans met Amerika, Afrika en Oceanië, vermindert het zijn handelstekort met Azië, maar vergroot het zijn tekort met Europa.

In 2023 zal het **Europese continent** zijn positie als belangrijkste klant en leverancier van het Brussels Gewest behouden (Figuur 16). Het aandeel van de export bestemd voor dit continent stijgt van 81,2% in 2022 naar 81,3% in 2023, zonder echter terug te keren naar het niveau van 2021 (85,2%). Globaal genomen is de export van Brusselse goederen naar Europa met 23,8% gestegen ten opzichte van 2022. De import vanuit het Europese continent steeg met 20,4%, en het globale aandeel daarvan bedraagt 94,4%, een stijging ten opzichte van de voorbije 3 jaar (92,9% in 2022). In verhouding exporteert het Brussels Hoofdstedelijk gewest met andere woorden minder naar Europa dan dat het goederen uit dit continent importeert.

Er moet worden opgemerkt dat de **Europese Unie** de belangrijkste klant van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is, en dat deze positie in 2023 is versterkt, aangezien 72,2% van de Brusselse goederen bestemd was voor de EU (tegenover 67,6% in 2022), zonder echter het niveau van vóór de COVID-crisis te bereiken (78% in 2019). Deze export is 32% hoger dan in 2022, de grootste stijging in de afgelopen 5 jaar.

De handelsbalans met Europa blijft echter negatief voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met een tekort van 9,7 miljard EUR (tegenover 8,2 miljard EUR in 2022).

Wat andere continenten betreft, zien we een algemene stijging van de export naar Amerika, terwijl andere bestemmingen wat terrein verliezen.

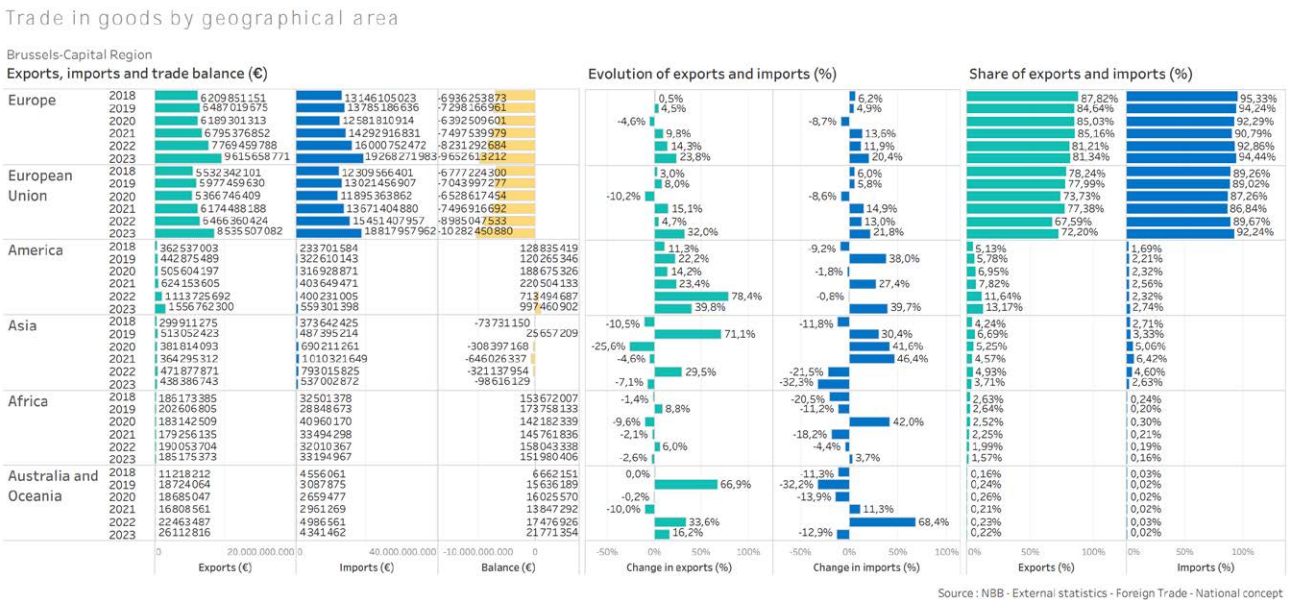
Amerika ziet zijn aandeel in de export stijgen van 11,6% in 2022 naar 13,2% in 2023, met een totale stijging van 39,8%. De invoer uit dit continent neemt tussen 2022 en 2023 met 39,7% toe, waarbij haar aandeel ook stijgt van 2,3% naar 2,7%. De handelsbalans met dit continent vertoont een overschot van bijna 1 miljard EUR (vergeleken met 713,5 miljoen EUR in 2022).

Azië staat op de derde plaats van continenten die Brusselse goederen importeren. Dit continent was goed voor 3,7% van onze export (tegenover 4,9% in 2022), wat in geldwaarde een daling van 7,1% ten opzichte van 2022 betekent. De import uit Azië daalt daarentegen met 32,3% ten opzichte van 2022, en bereikt een totaal aandeel van 2,6% (tegenover 4,6% in 2022). Bijgevolg is het Brusselse handelstekort ten opzichte van Azië licht gedaald, van -321 miljoen EUR tot -98,6 miljoen EUR.

Afrika blijft onze vierde grootste partner, met een exportaandeel dat eveneens afneemt (gaande van 2 naar 1,6% in 2023). Hetzelfde geldt, zij het in mindere mate, voor de import (gaande van 0,19 naar 0,16%).

Oceanië komt op de laatste van continenten waarnaar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn goederen exporteert (26,1 miljoen EUR in 2023, wat een aandeel van 0,2% vertegenwoordigt).

Figuur 16. Goederenhandel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest per geografisch gebied, 2018-2023, NBB

C. OVERZICHT VAN DE GOEDERENHANDEL VOLGENS HANDELSPARTNER

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verhoogde of handhaafde zijn export naar de meeste van zijn belangrijkste handelspartners. Daarentegen daalde de verkoop van het Gewest in het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland, Noorwegen, Japan en Rusland. Hongarije, Tsjechië, Turkije, Finland en Israël stijgen 6 tot 8 plaatsen op de ranglijst.

Dat de voornaamste bestemmingen van de goederen uit het BHG de naaste buren zijn, is geen verrassing; een uitzondering daarop zijn de Verenigde Staten, die de vierde plaats innemen.

Wat de verdeling van de export van Brusselse goederen betreft, is de belangrijkste informatie die we in verband met dit boekjaar 2023 kunnen aanhalen, het feit dat **Duitsland zijn positie nogmaals bevestigt:** de export naar dit land is met 49,7% gestegen ten opzichte van 2022 (Figuur 17). Met 3,1 miljard EUR (tegenover 2,1 miljard EUR eerder) versterkt Duitsland zijn koppositie, met een totaal aandeel van 26,1%, tegenover 21,5% in 2022. Er moet worden opgemerkt dat dit aandeel de afgelopen jaren fluctueerde: het bereikte 27,5% in 2019, 28,2% in 2021, en slechts 17,1% in 2018.

Nederland behoudt zijn tweede plaats met 1,5 miljard EUR en een stijging van 12,9%, gevolgd door **Frankrijk** met een stijging van 33,6% en 1,4 miljard EUR.

Met een groei van 41,7% en een waarde van 1,3 miljard EUR stijgen de **Verenigde Staten** 1 plaats naar de 4e plek, en de 1e klant buiten Europa.

Met een zwakke groei van 3,6% degradeert **Luxemburg** naar de 5e plaats (4e in 2022), terwijl het **Verenigd Koninkrijk** (6e) zijn positie behoudt, ondanks een daling van 15,7% tussen 2022 en 2023. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de export naar het Verenigd Koninkrijk de voorbije drie jaar, ondanks de Brexit, met 14,3% is gestegen. De import uit het Verenigd Koninkrijk daarentegen is in drie jaar tijd met 42,4% gedaald.

In Zuid-Europa mag **Italië** prat gaan op een fraaie vooruitgang (+46,2%) en wint zo één plaats (8e), terwijl **Spanje** met een groei van 21,3% zijn 11e plaats behoudt.

Verder naar het oosten stijgen **Tsjechië** (+174,3%, 19e) en **Hongarije** (+152,6%, 13e) beide 8 plaatsen, terwijl **Oostenrijk** (+78,4%, 14e) 4 plaatsen stijgt. **Polen** (+28,2%, 10e) behoudt zijn positie, ondanks de sterke groei.

Turkije (20e) en **Israël** (25e) springen eruit met een winst van 6 en 7 plaatsen, en stijgingen van respectievelijk 123,2% en 85,1%.

Hetzelfde geldt voor **Finland**, dat 7 plaatsen stijgt (naar de 22eplaats) dankzij een toename van de Brusselse export met 97,6%, en **Zweden** , dat 3 plaatsen stijgt (naar de 9eplaats) met een groei van 82,9%, terwijl **Denemarken** 3 plaatsen zakt (naar de 18eplaats) vanwege een bescheidener groei van 8,8%.

Bij de "grootschalige export" registreert **Canada**, naast de Verenigde Staten, een aanhoudende stijging van 91,3%, waardoor het 4 plaatsen stijgt (12e).

China is drie plaatsen gezakt (17e) door een zwakke groei van 5,4%. De Brusselse export van goederen presteerde ook ondermaats, met dalingen naar het **VK** (-15,7%, 6e), **Zwitserland** (-4,6%, 7e), **Noorwegen** (-51,4%, 15e), **Japan** (-3,5%, 16e) en **Rusland** (-37,4%, 23e), dat 6 plaatsen daalde.

Figuur 17. Top 25 landen van bestemming voor Brusselse goederen, waarde, evolutie en rangschikking, 2020-2023, NBB

Exports of goods

Brussels-Capital Region
Top-25
Value (€)

		Value (€)		Evolution 1 year (%)	Evolution 3 years (%)	Shares (%)		Cumulative shares (%)		Ranks		Evol. 1 year	Evol. 3 years
		2022	2023	2023	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2023	2023
Germany	DE	2 050 483 357	3 084 337 267	49,7%	82,3%	21,54%	26,09%	21,54%	26,09%	1	1	0	0
the Netherlands	NL	1 336 163 113	1 507 877 189	12,9%	35,2%	13,97%	12,75%	35,50%	38,84%	2	2	0	0
France	FR	1 032 299 614	1 378 678 693	33,6%	40,4%	10,79%	11,66%	46,29%	50,51%	3	3	0	0
United States	US	886 511 175	1 256 089 068	41,7%	190,7%	9,27%	10,62%	55,56%	61,13%	5	4	-1	-2
Luxembourg	LU	1 016 100 036	1 052 817 167	3,6%	30,2%	10,62%	8,91%	66,18%	70,04%	4	5	1	1
United Kingdom	GB	596 095 996	502 685 066	-15,7%	14,3%	6,23%	4,25%	72,41%	74,29%	6	6	0	1
Switzerland	CH	305 252 225	291 151 168	-4,6%	4,8%	3,19%	2,46%	75,60%	76,75%	7	7	0	0
Italy	IT	174 736 549	255 477 242	46,2%	44,2%	1,83%	2,16%	77,42%	78,91%	9	8	-1	0
Sweden	SE	112 218 008	205 284 143	82,9%	70,0%	1,17%	1,74%	78,60%	80,65%	12	9	-3	-1
Poland	PL	140 129 607	179 642 922	28,2%	235,2%	1,46%	1,52%	80,06%	82,17%	10	10	0	-4
Spain	ES	138 796 796	168 352 028	21,3%	51,2%	1,45%	1,42%	81,51%	83,59%	11	11	0	0
Canada	CA	75 982 000	145 388 404	91,3%	1843,4%	0,79%	1,23%	82,31%	84,82%	16	12	-4	-31
Hungary	HU	53 099 877	134 122 637	152,6%	529,0%	0,55%	1,13%	82,86%	85,96%	21	13	-8	-10
Austria	AT	72 828 496	129 904 068	78,4%	75,8%	0,76%	1,10%	83,62%	87,06%	18	14	-4	1
Norway	NO	255 270 788	124 186 442	-51,4%	2622,9%	2,67%	1,05%	86,29%	88,11%	8	15	7	-39
Japan	JP	103 665 878	100 057 904	-3,5%	-35,1%	1,08%	0,85%	87,37%	88,95%	13	16	3	7
China, People's R..	CN	83 113 562	87 614 854	5,4%	-9,1%	0,87%	0,74%	88,24%	89,69%	14	17	3	5
Denmark	DK	79 978 420	87 012 090	8,8%	74,2%	0,84%	0,74%	89,08%	90,43%	15	18	3	3
Czech Republic	CZ	31 662 144	86 840 275	174,3%	278,3%	0,33%	0,73%	89,41%	91,16%	27	19	-8	-3
Türkiye	TR	35 271 371	78 717 766	123,2%	199,3%	0,37%	0,67%	89,78%	91,83%	26	20	-6	-1
Brazil	BR	64 782 660	65 663 017	1,4%	56,3%	0,68%	0,56%	90,46%	92,39%	19	21	2	4
Finland	FI	27 578 841	54 506 938	97,6%	171,5%	0,29%	0,46%	90,74%	92,85%	29	22	-7	-3
Russia	RU	73 293 507	45 910 661	-37,4%	0,4%	0,77%	0,39%	91,51%	93,23%	17	23	6	7
Ireland	IE	40 097 780	43 184 167	7,7%	53,1%	0,42%	0,37%	91,93%	93,60%	24	24	0	4
Israel	IL	21 070 238	39 006 694	85,1%	103,8%	0,22%	0,33%	92,15%	93,93%	32	25	-7	-3

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

D. POSITIEVE EN NEGATIEVE EXPORTPRESTATIES (2022-2023) – VERKLARENDE ELEMENTEN

"Vervoermaterieel" en "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën", goed voor meer dan 70% van de Brusselse export, bepalen doorgaans voor een groot stuk of de export van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar zijn verschillende handelspartners naar boven of naar beneden evolueert, maar ook wat de export van andere producten betreft, werden aanzienlijke veranderingen genoteerd in 2023, met betrekking tot andere producten op bepaalde markten.

Analyse van de positieve exportprestaties

Een aanzienlijke toename van de export van **Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën** (+57,4%, d.w.z. 3,9 miljard EUR ten opzichte van 2,5 miljard EUR in 2022) wordt waargenomen bij de grootste klanten van het BHG: Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Italië, Polen, Spanje, Hongarije, Tsjechië en Canada.

Hetzelfde geldt voor **Vervoermaterieel**: met uitzondering van Duitsland (-20,4%) en Nederland (+1,1%) kennen de belangrijkste handelspartners van het BHG (Frankrijk, de Verenigde Staten, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk) een aanhoudende groei van de export van dit soort goederen. De totale stijging is dus relatief bescheiden: +15,2%, of 4,4 miljard EUR in vergelijking met 3,8 miljard EUR in 2022.

Minerale producten kenden een exponentiële stijging (+225,4%, of 230,6 tegenover 70,9 miljoen EUR) als gevolg van de energiecrisis, die vooral de export naar Nederland en Spanje trof, en in mindere mate Frankrijk.

Wat de andere goederencategorieën betreft, waren er bijzonder positieve trends in **Houtpulp en pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen** (Duitsland, Polen, Italië, Tsjechië, Spanje, Oostenrijk, Hongarije), **Kunststof en werken daarvan** (Tsjechië), **Textielstoffen en textielwaren** (Polen, Denemarken, Ierland), **Onedele metalen** (Slowakije, Kroatië) en Producten van de voedingsindustrie (Verenigde Staten, Israël, Verenigde Arabische Emiraten en Canada), Onedele metalen (Slowakije, Kroatië) en **Producten van de voedselindustrie** (Verenigde Staten, Israël, Verenigde Arabische Emiraten, Canada en andere landen buiten Europa).

Analyse van de negatieve exportprestaties

De categorie **Vervoermaterieel** was verantwoordelijk voor de magere resultaten in Noorwegen en voor een deel van de daling van de export naar Rusland, terwijl **Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën** hun buitenlandse verkoop zagen dalen in het VK, Zwitserland, Japan en Rusland. In het BHG werd ook een daling genoteerd van de export naar Zwitserland van **Machines, toestellen en elektrisch materieel** en **Optische instrumenten en apparaten.**

E. GOEDERENHANDEL VOLGENS CONTINENT EN HANDELSPARTNER

Brusselse export volgens continent[11]

Europa

Het aandeel van de export van goederen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar Europa is in 2023 stabiel gebleven ten opzichte van het jaar ervoor (81%).

Figuur 18. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste Europese landen van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB

Exports of goods to Europe

Brussels-Capital Region

Exports > 10 M€

Value (€)		2023	Evolution 1 year (%)	2023	Evolution 3 years (%)	2023	Shares (%)	2022	2023	Cumulative shares (%)	2022	2023	Ranks	2023	Evol. 1 year	2023	Evol. 3 years	2023
Germany	DE	3084337267	DE	49,7%	DE	82,3%	DE	26,5%	32,1%	DE	26,5%	32,1%	DE	1	DE	0	DE	0
the Netherlands	NL	1507877185	NL	12,9%	NL	35,2%	NL	17,2%	15,7%	NL	43,7%	47,8%	NL	2	NL	0	NL	0
France	FR	1378678693	FR	33,6%	FR	40,4%	FR	13,3%	14,3%	FR	57,0%	62,1%	FR	3	FR	0	FR	0
Luxembourg	LU	1052817167	LU	3,6%	LU	30,2%	LU	13,1%	10,9%	LU	70,1%	73,0%	LU	4	LU	0	LU	0
United Kingdom	GB	502685066	GB	-15,7%	GB	14,3%	GB	7,7%	5,2%	GB	77,8%	78,3%	GB	5	GB	0	GB	0
Switzerland	CH	291151168	CH	-4,6%	CH	4,8%	CH	3,9%	3,0%	CH	81,7%	81,3%	CH	6	CH	0	CH	0
Italy	IT	255477242	IT	46,2%	IT	44,2%	IT	2,2%	2,7%	IT	83,9%	84,0%	IT	7	IT	-1	IT	0
Sweden	SE	205284143	SE	82,9%	SE	70,0%	SE	1,4%	2,1%	SE	85,4%	86,1%	SE	8	SE	-3	SE	0
Poland	PL	179642922	PL	28,2%	PL	235,2%	PL	1,8%	1,9%	PL	87,2%	88,0%	PL	9	PL	0	PL	-2
Spain	ES	168352028	ES	21,3%	ES	51,2%	ES	1,8%	1,8%	ES	89,0%	89,7%	ES	10	ES	0	ES	1
Hungary	HU	134122637	HU	152,6%	HU	529,0%	HU	0,7%	1,4%	HU	89,7%	91,1%	HU	11	HU	-4	HU	-6
Austria	AT	129904068	AT	78,4%	AT	75,8%	AT	0,9%	1,4%	AT	90,5%	92,5%	AT	12	AT	-2	AT	2
Norway	NO	124186442	NO	-51,4%	NO	2622,9%	NO	3,3%	1,3%	NO	93,9%	93,7%	NO	13	NO	6	NO	-16
Denmark	DK	87012090	DK	8,8%	DK	74,2%	DK	1,0%	0,9%	DK	94,9%	94,7%	DK	14	DK	2	DK	2
Czech Republic	CZ	86840275	CZ	174,3%	CZ	278,3%	CZ	0,4%	0,9%	CZ	95,3%	95,6%	CZ	15	CZ	-4	CZ	-1
Türkiye	TR	78717766	TR	123,2%	TR	199,3%	TR	0,5%	0,8%	TR	95,8%	96,4%	TR	16	TR	-2	TR	1
Finland	FI	54506938	FI	97,6%	FI	171,5%	FI	0,4%	0,6%	FI	96,1%	96,9%	FI	17	FI	-3	FI	-1
Russia	RU	45910661	RU	-37,4%	RU	0,4%	RU	0,9%	0,5%	RU	97,1%	97,4%	RU	18	RU	5	RU	5
Ireland	IE	43184167	IE	7,7%	IE	53,1%	IE	0,5%	0,4%	IE	97,6%	97,9%	IE	19	IE	3	IE	5
Romania	RO	30435505	RO	38,6%	RO	81,5%	RO	0,3%	0,3%	RO	97,9%	98,2%	RO	20	RO	-1	RO	0
Portugal	PT	23136181	PT	-35,1%	PT	16,4%	PT	0,5%	0,2%	PT	98,3%	98,4%	PT	21	PT	4	PT	2
Lithuania	LT	20980867	LT	19,2%	LT	118,3%	LT	0,2%	0,2%	LT	98,5%	98,6%	LT	22	LT	-1	LT	-1
Slovenia	SI	20570561	SI	0,7%	SI	129,2%	SI	0,3%	0,2%	SI	98,8%	98,9%	SI	23	SI	1	SI	-1
Greece	GR	16706613	GR	45,0%	GR	101,9%	GR	0,1%	0,2%	GR	99,0%	99,0%	GR	24	GR	-1	GR	-1
Ukraine	UA	16674432	UA	40,1%	UA	8,7%	UA	0,2%	0,2%	UA	99,1%	99,2%	UA	25	UA	1	UA	4
Bulgaria	BG	12359003	BG	39,8%	BG	89,5%	BG	0,1%	0,1%	BG	99,2%	99,3%	BG	26	BG	-3	BG	-1
Croatia	HR	11832728	HR	78,8%	HR	159,2%	HR	0,1%	0,1%	HR	99,3%	99,5%	HR	27	HR	-4	HR	-1
Iceland	IS	11315326	IS	21,3%	IS	15,3%	IS	0,1%	0,1%	IS	99,4%	99,6%	IS	28	IS	1	IS	6
Slovakia	SK	10770556	SK	50,8%	SK	49,1%	SK	0,1%	0,1%	SK	99,5%	99,7%	SK	29	SK	-1	SK	3
Europe	E1	9615558771		23,8%		55,4%		100%	100%		100%	100%						

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

11 De percentages die in het hoofdgedeelte van de tekst voor elk land worden gegeven, komen overeen met het aandeel van dat land in de Brusselse export, niet met zijn aandeel in de Brusselse export naar het betreffende continent (percentage in de tabel).

Opmerkelijke positieve evolutie:

- **Duitsland** (26,1%, tegenover 21,5% in 2022). Exportgroei van 49,7%, met name dankzij de aanzienlijke stijging in "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+215,4%, 1,8 miljard EUR in vergelijking met 564,2 miljoen EUR in 2022).
- **Nederland** (12,8%, tegenover 14,0% in 2022). Groei van 12,9% door de "explosie" van de export van "Minerale producten", d.w.z. Minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan; bitumineuze stoffen; minerale was (136,1 miljoen EUR tegenover 2,3 miljoen EUR).
- **Frankrijk** (11,7%, tegenover 10,8% in 2022). Groei van 33,6%, toe te schrijven aan de export van:
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën", die stijgen van 160,3 miljoen EUR naar 370,8 miljoen EUR (+131,4%);
  - "Vervoermaterieel" (+38,2%), hetzij 244,4 tegenover 176,9 miljoen EUR in 2022;
  - "Hout, houtskool en houtwaren" (+180,4%), hetzij 75,3 miljoen, tegenover 26,9 miljoen EUR;
  - "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)" (+31,5%), hetzij 149,2 miljoen, tegenover 113,4 miljoen EUR;;
  - "Producten van de voedselindustrie (...)" (+31,1%), hetzij 98,0 miljoen, tegenover 74,8 miljoen EUR;
  - "Minerale producten" (+82,1%), hetzij 19,2 miljoen, tegenover 10,5 miljoen EUR.
- **Luxemburg** (8,9%, tegenover 10,6% in 2022). Groei van 3,6% dankzij de export van:
  - "Vervoermaterieel" (+ 15,2%, hetzij 438,6 miljoen, tegenover 380,6 miljoen EUR);
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+40,4%, hetzij 159,5 tegenover 113,6 miljoen EUR);
  - "Machines, toestellen en elektrisch materieel" (+39,2% hetzij 58,2 tegenover 41,8 miljoen EUR)
- **Italië** (2,2%, vergeleken met 1,8% in 2022). +46,2%, stijging te danken aan de export van:
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+154,8%, hetzij 88,2 tegenover 34,6 miljoen EUR);
  - "Vervoermaterieel" (+77%, hetzij 70,5, tegenover 39,8 miljoen EUR);
  - "Textielstoffen en textielwaren" (+60.3% hetzij 28,3 tegenover 17,7 miljoen EUR);
  - "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)" (+89%, hetzij 22,6 miljoen, tegenover 11,9 miljoen EUR).
- **Zweden** (1,7%, tegenover 1,2% in 2022), +82,9%, stijging te danken aan het "Vervoermaterieel" (+110,5%, hetzij 172,7, tegenover 82,1 miljoen EUR).
- **Polen** (1,5%), + 28%, groei meer bepaald toe te schrijven aan de goede prestaties van:
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+99%, hetzij 33,2 tegenover 16,7 miljoen EUR);
  - "Textielstoffen en textielwaren" (+52,7%, hetzij 58,6 tegenover 38,4 miljoen EUR).
- **Spanje** (1,4%, tegenover 1,5% in 2022), + 21,3%, stijging dankzij de toename van de export van:
  - "Minerale producten" (22,3 miljoen EUR, tegenover 1.757 EUR);
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+33,2%, hetzij 36,9 tegenover 27,7 miljoen EUR);
- **Hongarije** (1,1%, tegenover 0,6% in 2022), +152,6%, groei dankzij de export van de "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+814,9%, hetzij 77,8, tegenover 8,5 miljoen EUR).
- **Oostenrijk** (1,1%, tegenover 0,8% in 2022), +78,4%, door "Vervoermaterieel" (+137,9%, hetzij 92,1 tegenover 38,7 miljoen EUR) en in mindere mate "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)" (+48,4%, hetzij 30,0 tegenover 14,1 miljoen EUR).

- **Denemarken** (0,7%, tegenover 0,8% in 2022), +8,8%, vooral door "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)" (+103,9%, hetzij 11,9 miljoen EUR tegenover 5,8 miljoen EUR).
- **Tsjechië** (0,7%, tegenover 0,3% in 2022), +174,3%, groei vooral door export van:
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+516,9%, hetzij 34,9 tegenover 5,7 miljoen EUR);
  - "Kunststof en werken daarvan" (+278%, hetzij 17,0 tegenover 4,5 miljoen EUR).
- **Turkije** (0,7%, tegenover 0,4% in 2022), +123,2%, dankzij een explosie in de export van "Vervoermaterieel" (+296,9%, hetzij 55,9 tegenover 14,1 miljoen EUR).
- **Finland** (0,5%, tegenover 0,3% in 2022), +97,6%, vooral door "Vervoermaterieel" (+198,6%, hetzij 30,7 tegenover 10,3 miljoen EUR) en "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)" (+170,3%, hetzij 17,2 miljoen tegenover 6,4 miljoen EUR).
- **Roemenië** (0,3%), +38,6%, groei door export van:
  - "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)" (+81%, hetzij 10,9 tegenover 6,0 miljoen EUR);
  - "Vervoermaterieel" (+77,5%, hetzij 10,1 tegenover 5,7 miljoen EUR).
- **Griekenland** (0,2% tegenover 0,1% in 2022), +45%, dankzij de export van:
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+110,4%, hetzij 6,8 tegenover 3,3 miljoen EUR);
  - "Vervoermaterieel" (+183,4%, hetzij 3,9 tegenover 1,4 miljoen EUR).

Tot slot moeten we de goede algemene prestaties van de Brusselse export naar Oost-Europa vermelden, die - naast Hongarije, Oostenrijk en Roemenië - naar landen als **Oekraïne** (exportaandeel van 0,1%, +40,1%, stijging dankzij de export van "Vervoermaterieel"), **Bulgarije** (0,1%, +39,8%, dankzij "Vervoermaterieel", "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" en "Textiel en textielwaren"), **Kroatië** (0,1%, +78,8%, dankzij "Vervoermaterieel", "Onedele metalen en artikelen daarvan" en "Producten van de chemische en de aanverwante industrieën") en **Slowakije** (0,1%, +50,8%, dankzij "Onedele metalen (...)", "Houtpulp...", "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" en "Producten van de voedselindustrie").

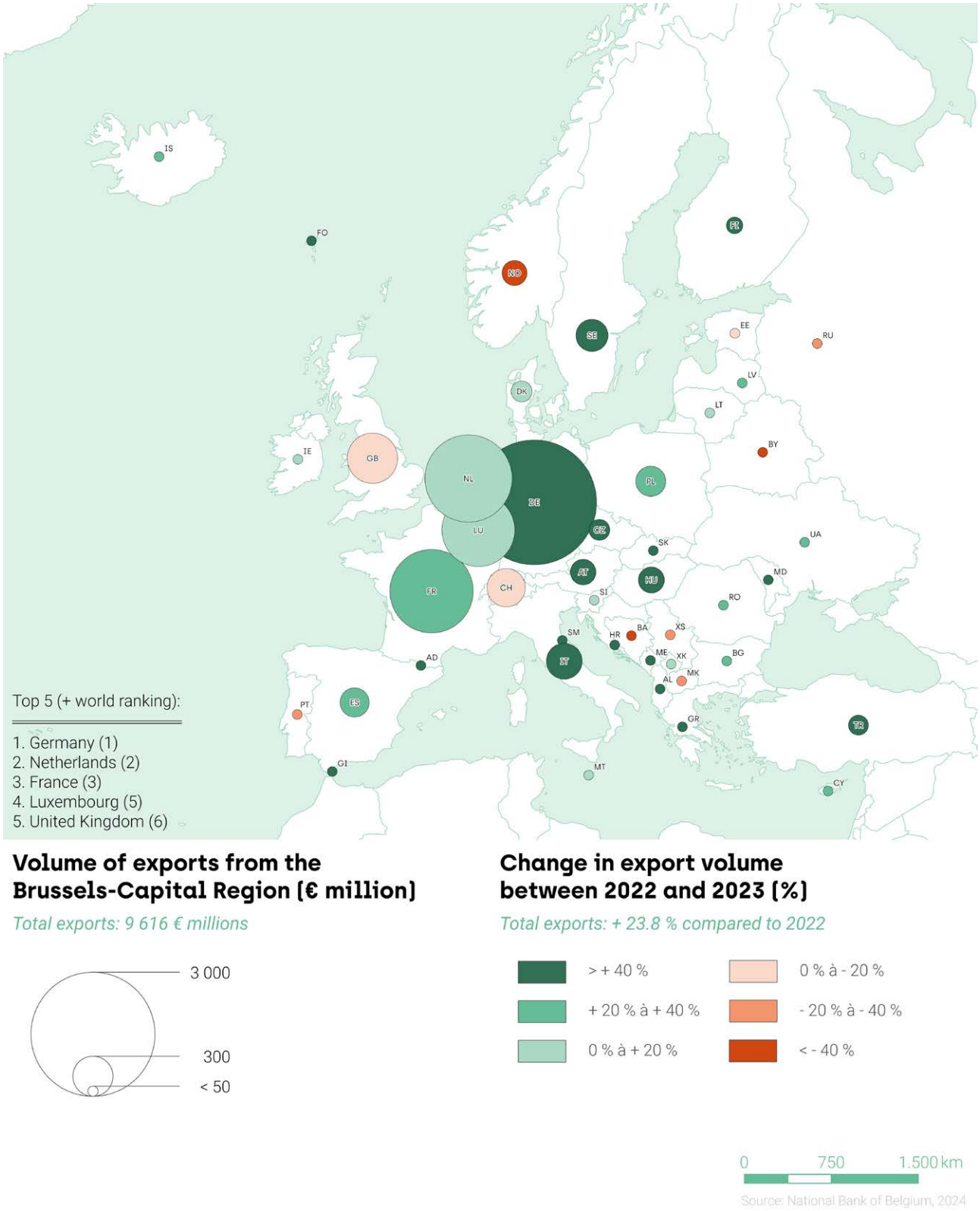
Opmerkelijke negatieve evolutie:

- **Verenigd Koninkrijk** (exportaandeel van 4,3%, tegenover 6,2% in 2022), met een daling van 15,7% toe te schrijven aan de export van "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (-65,9%, hetzij 88,7 tegenover 260,2 miljoen EUR), terwijl de export van "Vervoermaterieel" steeg met 28,5% (382,3 tegenover 297,4 miljoen EUR).
- **Zwitserland** (2,5%, tegenover 3,2% in 2022), -4,6%, toe te schrijven aan twee categorieën goederen:
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën": -74,4%, hetzij 12,9 tegenover 50,3 miljoen EUR;
  - "Machines, toestellen en elektrisch materieel (...)": -46,8%, hetzij 17,9 tegenover 33,6 miljoen EUR.

Tegelijkertijd scoort "Vervoermaterieel" goed (+68% hetzij 95 tegenover 56,6 miljoen EUR).

- **Noorwegen** (1,1%, tegenover 2,7% in 2022), - 51,4%, voornamelijk door "Vervoermaterieel" (-51,4%, hetzij 121,2 miljoen EUR tegenover 249,4 miljoen EUR). Deze slechte prestatie moet gerelativeerd worden, gezien de exponentiële groei de voorbij drie jaar (+110.027%).
- **Rusland** (0,4%, tegenover 0,8% in 2022), -37,4%, waar de sectoren "Vervoermaterieel" (-100%, hetzij 49.502 EUR tegenover 10,2 miljoen EUR) en "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (-27,5%, hetzij 43,7 EUR tegenover 60,2 miljoen EUR) het zwaar te verduren hadden.
- **Portugal** (0,2%, tegenover 0,4% in 2022), -35,1%, als gevolg van een daling van de uitvoer van "Hout, houtskool en houtwaren (...)" (-95,6%, hetzij 508.363 tegenover 11,5 miljoen EUR), terwijl de sector "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+103,2%, hetzij 5 miljoen EUR, tegenover 2,5 miljoen EUR) en de sector "Vervoermaterieel" (licht gedaald met 3,1%, hetzij 9,3% tegenover 9,6 miljoen EUR) het veeleer goed doen.

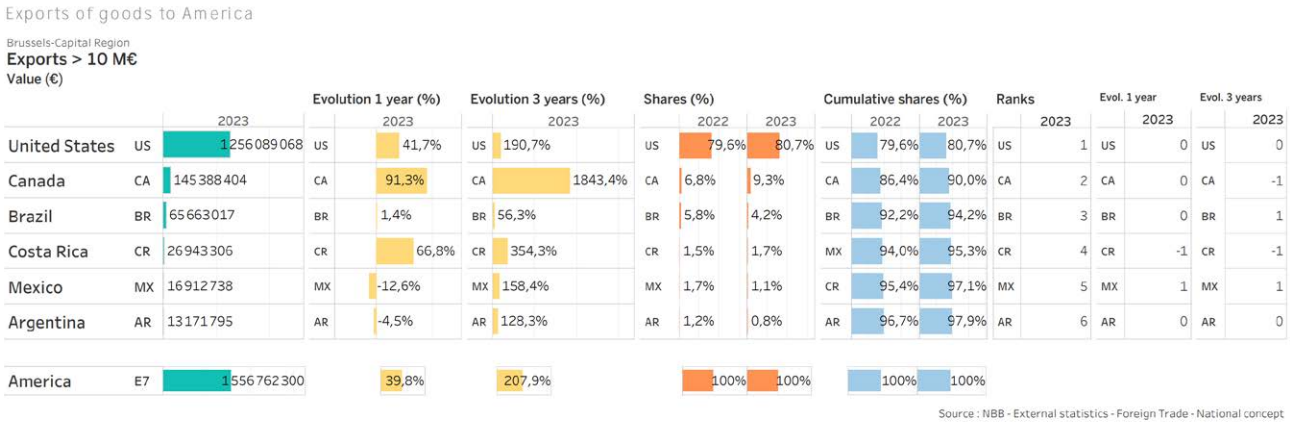
Figuur 19. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Europa, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Europa en de wereld, 2022-2023, NBB

Amerika

De goederenexport van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar het **Amerikaanse continent** is goed voor 13,2% van de totale export in 2023, tegenover 11,6% in 2022. Met een aandeel van 80,7% van de Brusselse export naar het Amerikaanse continent blijven de Verenigde Staten de dominante markt, maar de verkoop aan Canada is met 91,3% gestegen en is de afgelopen drie jaar exponentieel toegenomen.

Figuur 20. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste Amerikaanse landen van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB

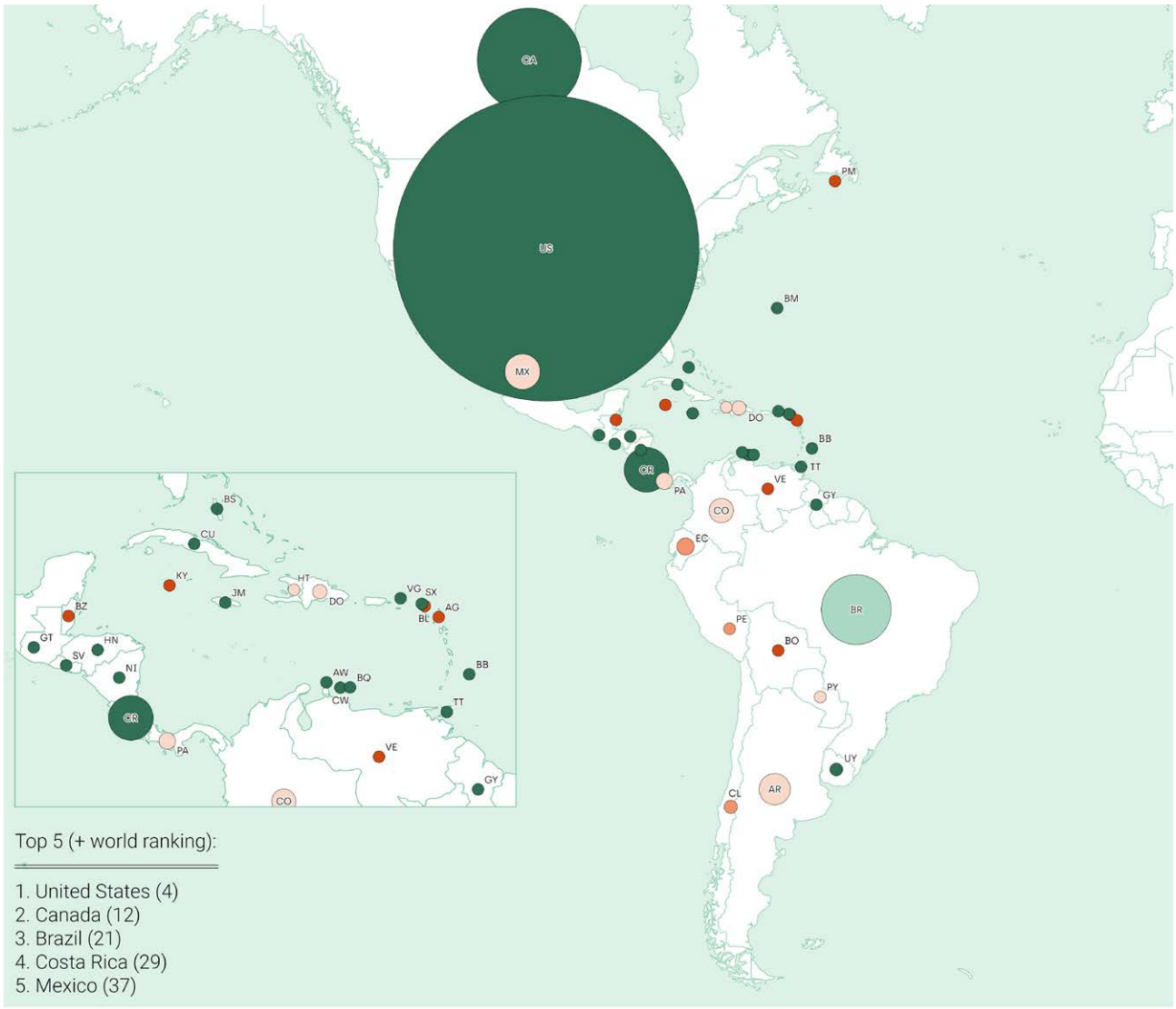
Opmerkelijke positieve evolutie:

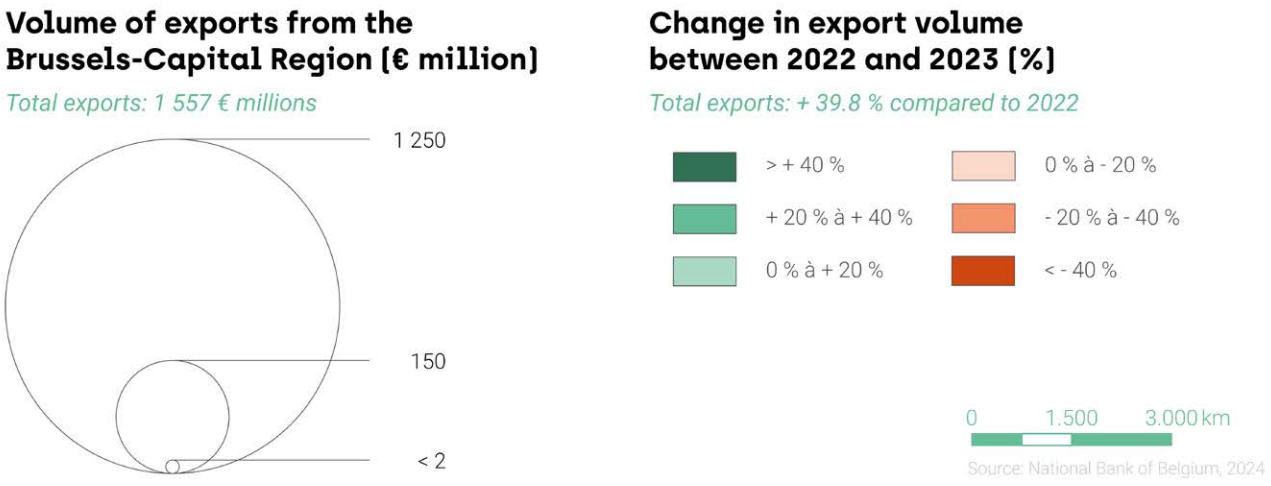
- **Verenigde Staten** (10,6%, tegenover 9,3% in 2022). Groei van 41,7% dankzij de export van:
  - "Vervoermaterieel" (+68%, hetzij 926,4 tegenover 551,6 miljoen EUR);
  - "Producten van de voedselindustrie" (+188%, hetzij 19,5 tegenover 6,8 miljoen EUR).
- **Canada** (1,2%, tegenover 0,8% in 2022), +91,3%, voornamelijk door "Vervoermaterieel" (+80,1%, hetzij 117,5 tegenover 65,2 miljoen EUR) en in mindere mate "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+166,9%, hetzij 21,6 tegenover 8,1 miljoen EUR).

Opmerkelijke negatieve evolutie:

- **Mexico** (0,1%, tegenover 0,2% in 2022), -12,6%, toe te schrijven aan "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (-68,4%, hetzij 4 tegenover 12,7 miljoen EUR), terwijl "Vervoermaterieel" met 93% stijgt (11,8 miljoen EUR tegenover 6,1 miljoen EUR).

Figuur 21. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Amerika, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Amerika en in de wereld, 2022-2023, NBB

Azië en Oceanië

Het aandeel van de export van goederen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar **Azië** is gedaald ten opzichte van 2022 (3,7 tegenover 4,9%), vooral door de lichte daling van de export naar **Japan** (-3,5%) en de zwakke stijging van de verkoop aan **China** (+5,4%), de twee belangrijkste markten van het Gewest. Het aandeel van de export naar **Australië** en **Oceanië** blijft stabiel in 2023 (0,22% tegenover 0,23% in 2022). De export van goederen uit Brussel naar **Australië** stijgt met 58,6%, terwijl de export naar **Nieuw-Zeeland** met 39,4% daalt.

Figuur 22. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste landen van Azië en Oceanië van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB

Exports to Asia and Oceania

Brussels-Capital Region
Exports > 10 M€
Value (€)

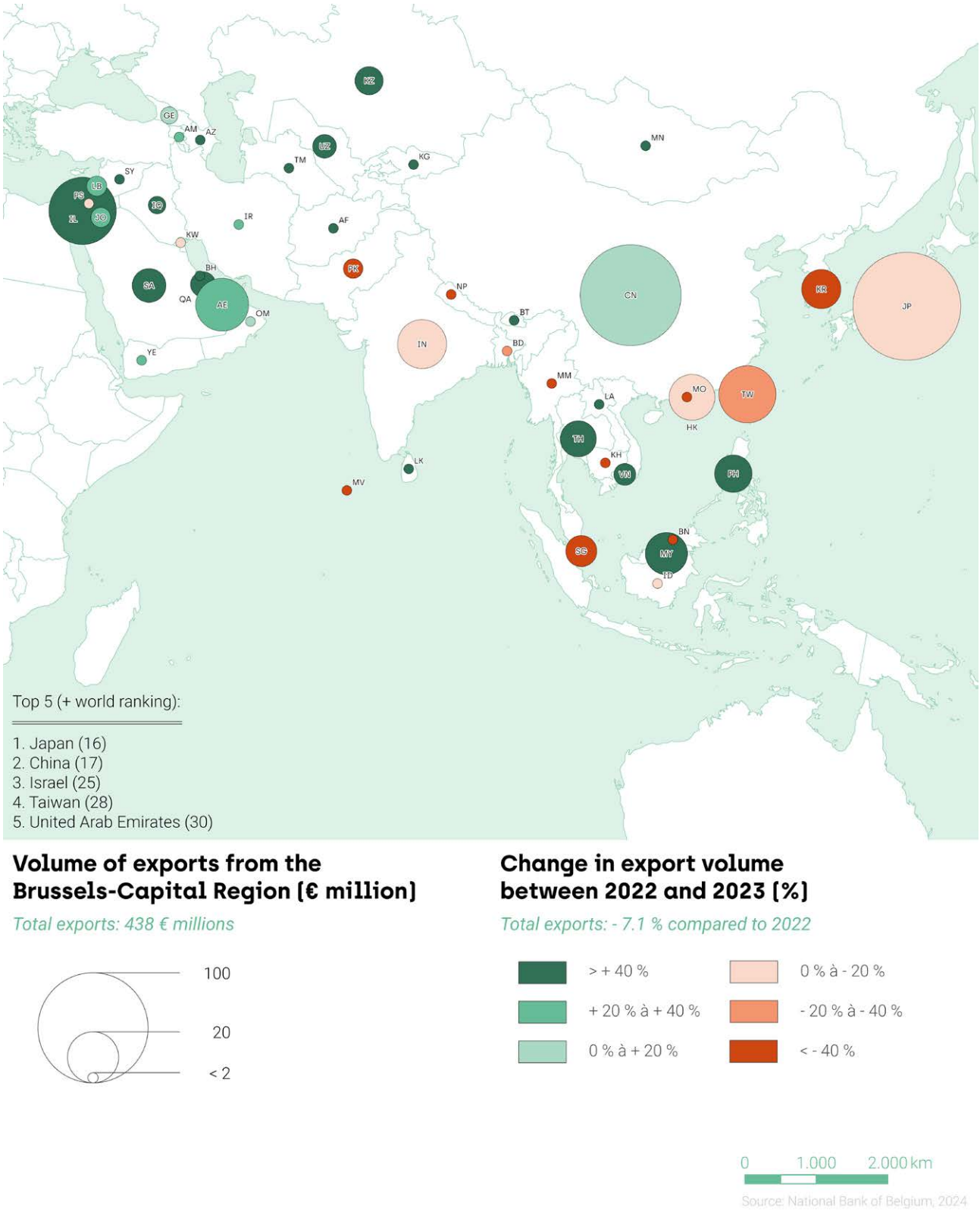
		2023	Evolution 1 year (%) 2023	Evolution 3 years (%) 2023	Shares (%) 2022	Shares (%) 2023	Cumulative shares (%) 2022	Cumulative shares (%) 2023	Ranks 2023	Evol. 1 year 2023	Evol. 3 years 2023
Japan	JP	100057904	-3,5%	-35,1%	22,0%	22,8%	22,0%	22,8%	1	0	0
China, People's R..	CN	87614854	5,4%	-9,1%	17,6%	20,0%	39,6%	42,8%	2	0	0
Israel	IL	39006694	85,1%	103,8%	4,5%	8,9%	44,0%	51,7%	3	-4	-2
Taiwan	TW	28064067	-39,5%	775,9%	9,8%	6,4%	53,9%	58,1%	4	0	-6
United Arab Emir..	AE	24082057	29,7%	353,7%	3,9%	5,5%	57,8%	63,6%	5	-5	-3
India	IN	20692090	-6,7%	157,1%	4,7%	4,7%	62,5%	68,3%	6	0	-1
Hong Kong	HK	18090667	-5,8%	-5,9%	4,1%	4,1%	66,6%	72,4%	7	-2	3
Malaysia	MY	15332351	933,0%	1934,2%	0,3%	3,5%	66,9%	75,9%	8	-13	-12
South Korea	KR	13208294	-78,9%	-66,5%	13,2%	3,0%	80,1%	79,0%	9	6	6
Philippines	PH	12107826	69,2%	12751,8%	1,5%	2,8%	81,7%	81,7%	10	-1	-21
Thailand	TH	11197360	140,4%	693,9%	1,0%	2,6%	82,6%	84,3%	11	-1	-3
Asia	F2	438386743	-7,1%	14,8%	100%	100%	100%	100%			
Australia	AU	20145348	58,6%	16,1%	56,6%	77,1%	56,6%	77,1%	1	0	0
Australia and Oceania	F7	26112816	16,2%	39,8%	100%	100%	100%	100%			

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

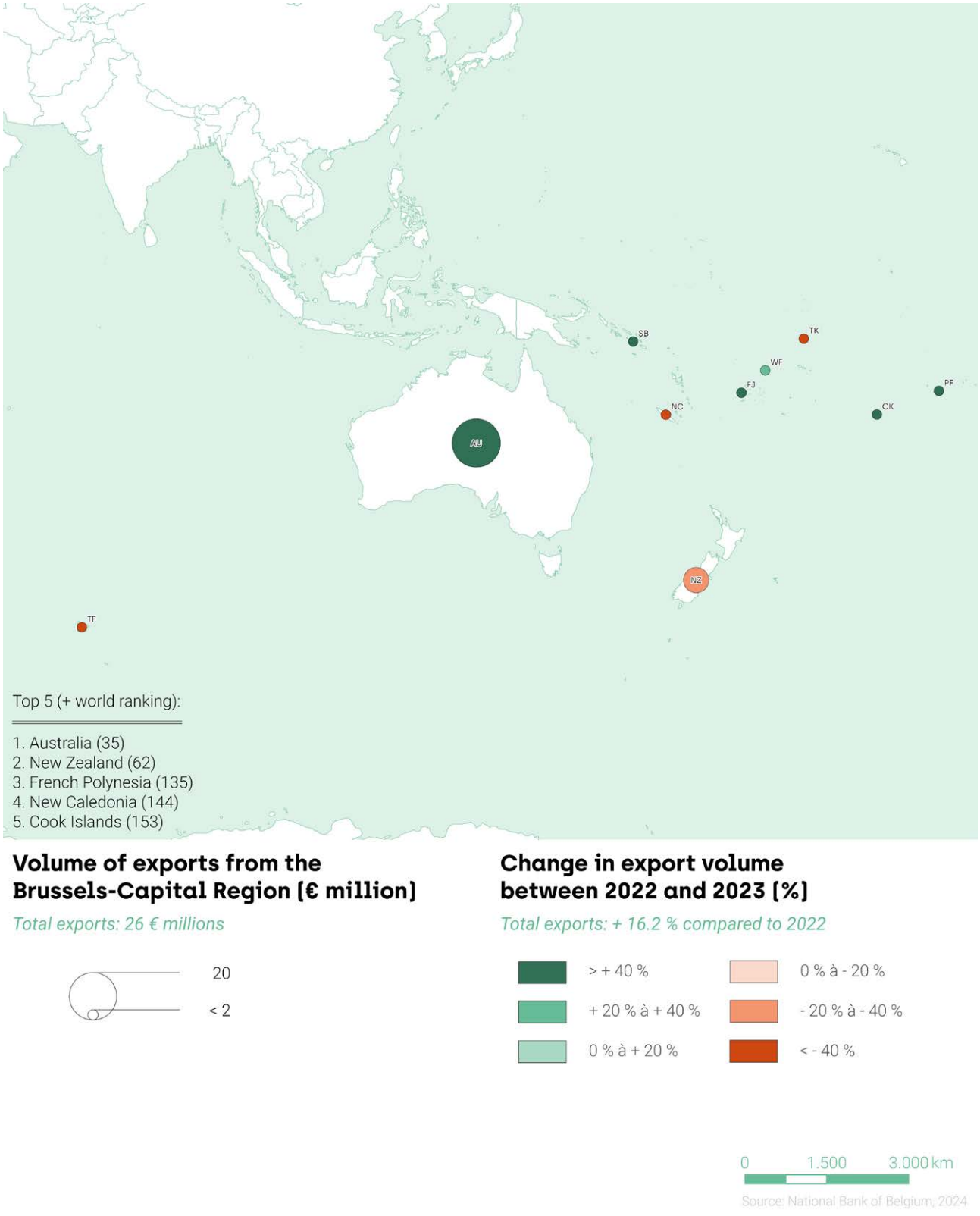
Opmerkelijke evolutie:

- **Israël** (0,3%, tegenover 0,2% in 2022), +85,1%, groei vooral te danken aan:
  - "Vervoermaterieel" (+195,6% hetzij 10,6 tegenover 3,6 miljoen EUR);
  - "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+20%, hetzij 17,3 tegenover 14,4 miljoen EUR);
  - "Producten van de voedselindustrie (...)" (+1,268%, hetzij 8,9 miljoen EUR tegenover 646.911 EUR).
- **Maleisië** (0,13%, tegenover 0,02% in 2022), +933%, dankzij de sterke stijging van de export van "Vervoermaterieel" (13,2 miljoen EUR, tegenover 6.525 EUR in 2022).
- **Thailand** (0,09% tegenover 0,05% in 2022), +140,4%, voornamelijk dankzij de groei van de export van "Vervoermaterieel" (+338,5%, hetzij 8,0 miljoen EUR tegenover 1,8 miljoen EUR).

Figuur 23. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Azië, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Azië en in de wereld, 2022-2023, NBB

Figuur 24.Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Oceanië, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Oceanië en in de wereld, 2022-2023, NBB

Afrika

De export van goederen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar **Afrika** is goed voor 1,6% van de totale export in 2023, tegenover 2,0% in 2022.

De **Democratische Republiek Congo** blijft de voornaamste Afrikaanse partner van het BHG, aangezien het land in 2023 goed is voor 20,8% van de export naar Afrika. De export naar dit land daalde echter met 8% in 2023 als gevolg van de neergang van:

- "Producten van de voedselindustrie" (-44%, 1,8 tegenover 3,2 miljoen EUR);
- "Optische instrumenten en apparaten (...)" (-40,6%, 1,6 tegenover 2,8 miljoen EUR);
- "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (-6,4%, 15,8 tegenover 16,9 miljoen EUR).

Figuur 25. Rangschikking, evolutie en verdeling van de belangrijkste Afrikaanse landen van bestemming voor Brusselse goederen (> 10 miljoen euro), 2020-2023, NBB

Exports of goods to Africa

Brussels-Capital Region
Exports > 10 M€
Value (€)

		2023	Evolution 1 year (%)	2023	Evolution 3 years (%)	2023	Shares (%)	2022	2023	Cumulative shares (%)	2022	2023	Ranks	2023	Evol. 1 year	2023	Evol. 3 years	2023
Congo, Democr..	CD	38457413	CD	-7,8%	CD	1,2%	CD	22,0%	20,8%	CD	22,0%	20,8%	CD	1	CD	0	CD	0
Ivory Coast	CI	15032095	CI	59,9%	CI	89,1%	CI	4,9%	8,1%	CI	26,9%	28,9%	CI	2	CI	-5	CI	-5
Tunisia	TN	13443016	TN	2,3%	TN	10,7%	TN	6,9%	7,3%	TN	33,8%	36,1%	TN	3	TN	-1	TN	-3
Cameroon	CM	13440488	CM	-24,6%	CM	-27,9%	CM	9,4%	7,3%	CM	43,2%	43,4%	CM	4	CM	2	CM	1
Guinea	GN	11327383	GN	-19,5%	GN	-24,3%	GN	7,4%	6,1%	GN	50,6%	49,5%	GN	5	GN	2	GN	0
Senegal	SN	11098154	SN	10,6%	SN	-33,1%	SN	5,3%	6,0%	SN	55,9%	55,5%	SN	6	SN	0	SN	2
South Africa	ZA	10812126	ZA	101,7%	ZA	637,4%	ZA	2,8%	5,8%	ZA	58,7%	61,4%	ZA	7	ZA	-3	ZA	-15
Africa	E4	185175373		-2,6%		1,1%		100%	100%		100%	100%						

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

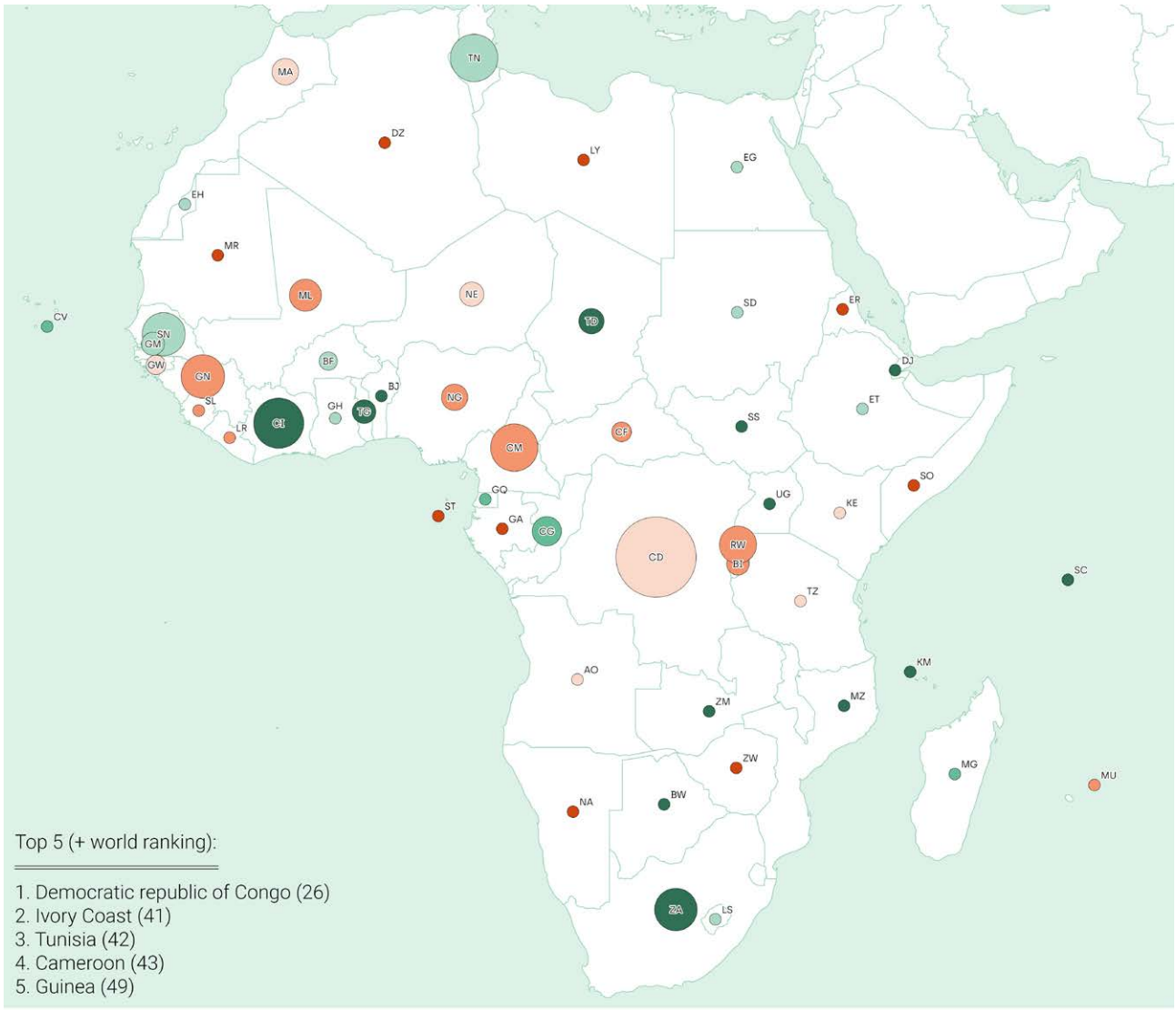
Opmerkelijke evolutie:

De Brusselse export naar Ivoorkust en Zuid-Afrika steeg daarentegen met respectievelijk 60% en 102%.

Ivoorkust importeerde meer "Vervoermaterieel" (+58,1%, 8,9 tegenover 5,6 miljoen EUR), "Houtpulp en pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen" (+108,5%, 3,6 tegenover 1,7 miljoen EUR) en "Voedingsmiddelen (...)" (800.290 EUR tegenover 1.888 EUR) uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De groei van de export naar **Zuid-Afrika** was uitsluitend te danken aan de stijging van de verkoop van "Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën" (+591%, 8,8 tegenover 1,3 miljoen EUR).

Figuur 26. Cartografie van de Brusselse goederenuitvoer naar Afrika, waarde (miljoen EUR), evolutie (%) en rangschikking in Afrika en in de wereld, 2022-2023, NBB

Brusselse import volgens continent

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest importeerde 20,4 miljard EUR in 2023, een stijging van 18,4% ten opzichte van 2022. De goederen kwamen vooral uit de **Europese landen** (94,4% van de import komt uit Europa, vergeleken met 92,9% in 2022), en dan vooral uit de buurlanden: **Nederland** (25,0% van de import), **Duitsland** (18,8% van de import) en **Frankrijk** (17,9% van de import).

In Europa moeten de volgende ontwikkelingen onder de aandacht worden gebracht:

Onder de landen die stijgen op de ranglijst, vermelden we:

- de 4e plaats van **Hongarije**, met een importstijging van 40% tegenover 2022;
- de 6e plaats van **Ierland** (één plaats gestegen), met een importstijging van 142,7%;
- de 9e plaats van **Zweden** (3 plaatsen gestegen, met een importstijging van 50,8%);
- de 11e plaats van **Denemarken** (2 plaatsen gestegen, ondanks een importdaling van 9,9%);
- de 13e plaats van **Luxemburg** (een stijging van 4 plaatsen, met een importstijging van 21,2%);
- de 14e plaats van **Zwitserland** (2 plaatsen gestegen, met een importstijging van 7,8%);
- de 17e plaats van **Tsjechië** (2 plaatsen gestegen, met een importstijging van 17,8%).

Van de landen die op de ranglijst zijn gezakt, vallen de volgende ontwikkelingen op:

- de achteruitgang van **Italië** (7e leverancier in plaats van 6e in 2022, ondanks een stijging van de invoer met 7,8%) en **Polen** (10e in plaats van 8e);
- lager in de rangschikking van leveranciers van het BHG, geldt hetzelfde voor het **Verenigd Koninkrijk** (12e tegenover 10e, -37,7%) en **Oostenrijk** (21e tegenover 20e, -12,4%).

Buiten Europa daalt Azië - het op één na grootste leverancierscontinent in 2022 - sterk, met een importaandeel van 2,6% in 2023, tegenover 4,6% in 2022 en 6,4% in 2021. Het werd ingehaald door Amerika, dat met een totaal invoeraandeel van 2,7% de tweede grootste goederenleverancier van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is geworden. De **Verenigde Staten** zijn de belangrijkste niet-Europese leverancier van het BHG (8e, een stijging van 60,9% en één plaats hoger dan in 2022), vóór **Singapore** (16e, een daling van 48,4% en 5 plaatsen lager) en **China** (18e, een daling van 39,8% van de invoer en 4 plaatsen lager). **Japan** zakt één plaats naar de 19e plaats, met een daling van 5,4%.

Figuur 27. Top-25 van de landen waaruit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest goederen importeert, 2020-2023, NBB

Import of goods

Top-25

Value (€)

Brussels-Capital Region

		2022	2023	Evolution 1 year (%) 2023	Evolution 3 years (%) 2023	Shares (%) 2022	Shares (%) 2023	Cumulative shares (%) 2022	Cumulative shares (%) 2023	Ranks 2023	Evol. 1 year 2023	Evol. 3 years 2023
the Netherlands	NL	4293461849	5107114462	19,0%	69,5%	24,9%	25,0%	24,9%	25,0%	1	0	-1
Germany	DE	3459299595	3830418721	10,7%	21,0%	20,1%	18,8%	45,0%	43,8%	2	0	1
France	FR	2871242745	3645848117	27,0%	77,6%	16,7%	17,9%	61,7%	61,7%	3	0	0
Hungary	HU	1204432904	1686656728	40,0%	142,1%	6,4%	7,6%	68,1%	69,3%	4	0	-1
Spain	ES	956764659	1087683176	13,7%	74,4%	5,6%	5,3%	73,6%	74,6%	5	0	-1
Ireland	IE	434569564	1054757061	142,7%	762,7%	2,5%	5,2%	76,1%	79,8%	6	-1	-11
Italy	IT	656827303	711007992	7,8%	-11,7%	3,9%	3,5%	80,0%	83,3%	7	1	3
United States	US	732994680	935895973	60,9%	76,9%	1,9%	2,6%	81,9%	85,9%	8	-1	-1
Sweden	SE	571056232	808717959	50,8%	120,0%	1,6%	2,0%	83,5%	87,9%	9	-3	-4
Poland	PL	634975901	635048242	0,0%	-27,7%	1,9%	1,6%	85,5%	89,6%	10	2	3
Denmark	DK	533064825	509930875	-9,9%	66,5%	1,4%	1,0%	86,8%	90,6%	11	-2	-5
United Kingdom	GB	805671535	490367991	-37,7%	-42,4%	1,8%	0,9%	88,6%	91,5%	12	2	4
Luxembourg	LU	446015238	476949059	21,2%	26,8%	0,8%	0,9%	89,4%	92,4%	13	-4	-1
Switzerland	CH	453973669	465922245	7,8%	-29,6%	0,9%	0,8%	90,3%	93,2%	14	-2	3
Romania	RO	465006081	457489586	-4,6%	58,5%	1,0%	0,8%	91,3%	94,0%	15	0	-5
Singapore	SG	804265837	456917673	-48,4%	-18,5%	1,8%	0,8%	93,1%	94,7%	16	5	4
Czech Republic	CZ	428418457	451267959	17,8%	55,9%	0,7%	0,7%	93,8%	95,5%	17	-2	-4
China, People's Rep..	CN	625205458	435511915	-39,8%	-48,7%	1,3%	0,7%	95,1%	96,1%	18	4	8
Japan	JP	440655920	433100924	-5,4%	-2,4%	0,8%	0,7%	95,9%	96,8%	19	1	4
Portugal	PT	385051959	386829431	2,1%	27,5%	0,5%	0,4%	96,4%	97,2%	20	-1	-3
Austria	AT	396140212	384250524	-12,4%	21,5%	0,6%	0,4%	97,0%	97,6%	21	1	-1
Türkiye	TR	375794183	382214665	8,5%	-20,2%	0,4%	0,4%	97,4%	98,0%	22	0	4
Slovakia	SK	354975554	366853986	21,6%	-34,4%	0,3%	0,3%	97,7%	98,4%	23	0	4
Finland	FI	353639932	362031542	15,6%	94,3%	0,3%	0,3%	98,0%	98,7%	24	-1	0
Taiwan	TW	324622714	325459840	3,4%	4,0%	0,1%	0,1%	98,2%	98,8%	25	-1	0

Source : NBB - External statistics - Foreign Trade - National concept

Surf naar analytics.brussels

Voor meer informatie over de Brusselse buitenlandse handel kunt u terecht op analytics.brussels. Op dit platform, dat inzicht geeft in de economische gegevens, vindt u publicaties over de buitenlandse handel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In de eerste publicatie, "Brussel en de wereld – Algemene statistieken", wordt het handelsverkeer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op wereldniveau en per continent besproken; de tweede, "Brussel en de wereld – Landenstatistieken", bevat gedetailleerde statistieken over het handelsverkeer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met elk land ter wereld, alsook verschillende sociaaleconomische en strategische indicatoren van deze landen. De gegevens in deze publicaties worden jaarlijks bijgewerkt.

Bijlagen

Bijlage 1 - Activiteitensectoren - Engelse, Franse en Nederlandse benamingen

	Sector	Secteur	Sector
B_C	Manufacturing, including mining and quarrying	Industrie manufacturière, y compris l'industrie extractive	Industrie, m.i.v. de extractieve nijverheid
D_E	Electricity, gas, steam and air conditioning supply and Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Production et distribution d'électricité, de gaz, de vapeur et d'air conditionné et Production et distribution d'eau; assainissement, gestion des déchets et dépollution	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht en Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering
F	Construction	Construction	Bouwnijverheid
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Commerce; réparation d'automobiles et de motocycles	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen
H	Transportation and storage	Transports et entreposage	Vervoer en opslag
I	Accommodation and food service activities	Hébergement et restauration	Verschaffen van accommodatie; eet- en drinkgelegenheden
J	Information and communication	Information et communication	Informatie en communicatie
K	Financial and insurance activities	Activités financières et d'assurance	Financiële activiteiten en verzekeringen
L	Real estate activities	Activités immobilières	Exploitatie van en handel in onroerend goed
M	Professional, scientific and technical activities	Activités spécialisées, scientifiques et techniques	Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten
N	Administrative and support service activities	Activités de services administratifs et de soutien	Administratieve en ondersteunende diensten
O	Public administration and defence; compulsory social security	Administration publique	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen
P	Education	Enseignement	Onderwijs
Q	Human health and social work activities	Santé humaine et action sociale	Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
R	Arts, entertainment and recreation	Arts, spectacles et activités récréatives	Kunst, amusement en recreatie
S	Other service activities	Autres activités de services	Overige diensten

Bijlage 2 - Categorieën van goederen - Benamingen in het Engels, Frans en Nederlands, in oplopende volgorde van categorie

	Category of goods	Catégorie de biens	Categorië van goederen
I	Live animals; animal products	Animaux vivants et produits du règne animal	Levende dieren en producten van het dierenrijk
II	Vegetable products	Produits du règne végétal	Producten van het plantenrijk
III	Animal or vegetable fats and oils and their cleavage products; prepared edible fats; animal or vegetable waxes	Graisses et huiles animales ou végétales; produits de leur dissociation; graisses alimentaires élaborées; cires d'origine animale ou végétale	Vetten en oliën (dierlijke en plantaardige) en dissociatieproducten daarvan; bewerkt spijsvet; was van dierlijke of van plantaardige oorsprong
IV	Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	Produits des industries alimentaires; boissons, liquides alcooliques et vinaigres; tabacs et succédanés de tabac fabriqués	Producten van de voedselindustrie; dranken, alcoholhoudende vloeistoffen en azijn; tabak en tot verbruik bereide tabakssurrogaten
V	Mineral products	Produits minéraux	Minerale producten
VI	Products of the chemical or allied industries	Produits des industries chimiques ou des industries connexes	Producten van de chemische en van de aanverwante industrieën
VII	Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	Matières plastiques et ouvrages en ces matières; caoutchouc et ouvrages en caoutchouc	Kunststof en werken daarvan; rubber en werken daarvan
VIII	Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; saddlery and harness; travel goods, handbags and similar containers; articles of animal gut (other than silkworm gut)	Peaux, cuirs, pelleteries et ouvrages en ces matières; articles de bourrellerie ou de sellerie; articles de voyage, sacs à main et contenants similaires; ouvrages en boyaux	Huiden, vellen, leder en pelterijen, lederwaren en bontwerk; zadel- en tuigmakerswerk; reisartikelen, handtassen e.d. bergingsmiddelen; werken van darmen
IX	Wood and articles of wood; wood charcoal; cork and articles of cork; manufactures of straw, of esparto or of other plaiting materials; basketware and wickerwork	Bois, charbon de bois et ouvrages en bois; liège et ouvrages en liège; ouvrages de sparterie ou de vannerie	Hout, houtskool en houtwaren; kurk en kurkwaren; vlechtwerk en mandenmakerswerk
X	Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered (waste and scrap) paper or paperboard; paper and paperboard and articles thereof	Pâtes de bois ou d'autres matières fibreuses cellulosiques; papier ou carton à recycler (déchets et rebuts); papier et ses applications	Houtpulp en pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen; papier en karton voor het terugwinnen (resten en afval); papier en karton, alsmede artikelen daarvan
XI	Textiles and textile articles	Matières textiles et ouvrages en ces matières	Textielstoffen en textielwaren
XII	Footwear, headgear, umbrellas, sun umbrellas, walking-sticks, seat-sticks, whips, riding-crops and parts thereof; prepared feathers and articles made therewith; artificial flowers; articles of human hair	Chaussures, coiffures, parapluies, parasols, cannes, fouets, cravaches et leurs parties; plumes apprêtées et articles en plumes; fleurs artificielles; ouvrages en cheveux	Schoeisel, hoofddeksels, paraplu's, parasols, wandelstokken, zitstokken, zwepen, rijzwepen, alsmede delen daarvan; geprepareerde veren en artikelen van veren; kunstbloemen; werken van mensenhaar
XIII	Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	Ouvrages en pierres, plâtre, ciment, amiante, mica ou matières analogues; produits céramiques; verre et ouvrages en verre	Werken van steen, van gips, van cement, van asbest, van mica en van dergelijke stoffen; keramische producten; glas en glaswerk

XIV	Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal, and articles thereof; imitation jewellery; coin	Perles fines ou de culture, pierres gemmes ou similaires, métaux précieux, plaqués ou doublés de métaux précieux et ouvrages en ces matières; bijouterie de fantaisie; monnaies	Echte en gekweekte parels, edelstenen en halfedelstenen, edele metalen en metalen geplateerd met edele metalen, alsmede werken daarvan; fancybijouterieën; munten
XV	Base metals and articles of base metal	Métaux communs et ouvrages en ces métaux	Onedele metalen en werken daarvan
XVI	Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers, and parts and accessories of such articles	Machines et appareils, matériel électrique et leurs parties; appareils d'enregistrement ou de reproduction du son, appareils d'enregistrement ou de reproduction des images et du son en télévision, et parties et accessoires de ces appareils	Machines, toestellen en elektrotechnisch materieel, alsmede delen daarvan; toestellen voor het opnemen of het weergeven van geluid, voor het opnemen of het weergeven van beelden en geluid voor televisie, alsmede delen en toebehoren van deze toestellen
XVII	Vehicles, aircraft, vessels and associated transport equipment	Matériel de transport	Vervoermaterieel
XVIII	Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	Instruments et appareils d'optique, de photographie ou de cinématographie, de mesure, de contrôle ou de précision; instruments et appareils médico-chirurgicaux; horlogerie; instruments de musique; parties et accessoires de ces instruments ou appareils	Optische instrumenten, apparaten en toestellen; instrumenten, apparaten en toestellen, voor de fotografie en de cinematografie; meet-, verificatie-, controle- en precisie-instrumenten, -apparaten en -toestellen; medische en chirurgische instrumenten, appa
XIX	Arms and ammunition; parts and accessories thereof	Armes, munitions et leurs parties et accessoires	Wapens en munitie; delen en toebehoren daarvan
XX	Miscellaneous manufactured articles	Marchandises et produits divers	Diverse goederen en producten
XXI	Works of art, collectors' pieces and antiques	Objets d'art, de collection ou d'antiquité	Kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten

Bijlage 3 - Top-15 geëxporteerde goederen - Benamingen in het Engels, Frans en Nederlands, in afnemende volgorde van exportwaarde

	Top 15-Goods	Top 15-Biens	Top 15-Goederen
8703	Motor cars and other motor vehicles principally designed for the transport of persons, incl. station wagons and racing cars (excl. motor vehicles of heading 8702)	Voitures de tourisme et autres véhicules automobiles principalement conçus pour le transport de personnes (autres que ceux du no 8702), y compris les voitures du type ' break « et les voitures de course	Automobielen en andere motorvoertuigen, hoofdzakelijk ontworpen voor personenvervoer, incl. motorvoertuigen van het type 'station-wagon' of 'break' en racewagens (m.u.v. bussen bedoeld bij post 8702)
3003	Medicaments consisting of two or more constituents mixed together for therapeutic or prophylactic uses, not in measured doses or put up for retail sale (excl. goods of heading 3002, 3005 or 3006)	Médicaments (à l'exclusion des produits des nos 3002, 3005 ou 3006) constitués par des produits mélangés entre eux, préparés à des fins thérapeutiques ou prophylactiques, mais ni présentés sous forme de doses, ni conditionnés pour la vente au détail	Geneesmiddelen, bestaande uit voor therapeutisch of profylactisch gebruik vermengde zelfstandigheden (m.u.v. producten bij de posten 3002, 3005 en 3006 en m.u.v. geneesmiddelen in afgemeten hoeveelheden of opgemaakt voor de verkoop in het klein)
3004	Medicaments consisting of mixed or unmixed products for therapeutic or prophylactic uses, put up in measured doses 'incl. those in the form of transdermal administration» or in forms or packings for retail sale (excl. goods of heading 3002, 3005 or 3006)	Médicaments (à l'exclusion des produits des nos 3002, 3005 ou 3006) constitués par des produits mélangés ou non mélangés, préparés à des fins thérapeutiques ou prophylactiques, présentés sous forme de doses (…)	Geneesmiddelen bestaande uit producten, ook indien vermengd, voor therapeutisch of profylactisch gebruik, in afgemeten hoeveelheden 'ook die in de vorm van systemen voor gereguleerde toediening door de huid', dan wel opgemaakt voor de verkoop in het klein
3002	Human blood; animal blood prepared for therapeutic, prophylactic or diagnostic uses; antisera and other blood fractions and immunological products, whether or not modified or obtained by means of biotechnological processes; vaccines, toxins (…)	Sang humain; sang animal préparé en vue d'usages thérapeutiques, prophylactiques ou de diagnostic; antisérums, autres fractions du sang et produits immunologiques, même modifiés ou obtenus par voie biotechnologique; vaccins, toxines (…)	Menselijk bloed; dierlijk bloed bereid voor therapeutisch of profylactisch gebruik of voor het stellen van diagnosen; sera van geïmmuniseerde dieren of personen, alsmede andere bloedfracties en immunologische producten, ook indien gewijzigd (…)
2922	Oxygen-function amino-compounds	Composés aminés à fonctions oxygénées	Aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen
3303	Perfumes and toilet waters (excl. aftershave lotions, personal deodorants and hair lotions)	Parfums et eaux de toilette (à l'excl. des préparations pour l'après-rasage [lotions after-shave] et des désodorisants corporels)	Parfums, reuk- en toiletwaters (m.u.v. scheerlotions 'after shave lotions', deodorantia voor lichaamsverzorging en haarlotions)
4001	Natural rubber, balata, gutta-percha, guayule, chicle and similar natural gums, in primary forms or in plates, sheets or strip	Caoutchouc naturel, balata, gutta-percha, guayule, chicle et gommes naturelles analogues, sous formes primaires ou en plaques, feuilles ou bandes	Natuurlijke rubber, balata, gutta-percha, guayule, chicle e.d. natuurlijke gommen, in primaire vormen of in platen, vellen of strippen

2933	Heterocyclic compounds with nitrogen hetero-atom[s] only	Composés hétérocycliques à hétéroatome(s) d'azote exclusivement	Heterocyclische verbindingen met uitsluitend één of meer stikstofatomen als hetero-atoom
2935	Sulphonamides	Sulfonamides	Sulfonamidoverbindingen
8421	Centrifuges, incl. centrifugal dryers (excl. those for isotope separation); filtering or purifying machinery and apparatus, for liquids or gases; parts thereof (excl. artificial kidneys)	Centrifugeuses, y compris les essoreuses centrifuges; appareils pour la filtration ou l'épuration des liquides ou des gaz	Centrifuges, incl. centrifugaaldrogers (m.u.v. die voor isotopenscheiding); toestellen voor het filtreren of zuiveren van vloeistoffen of van gassen (m.u.v. kunstnieren)
7108	Gold, incl. gold plated with platinum, unwrought or not further worked than semi-manufactured or in powder form	Or (y compris l'or platiné), sous formes brutes ou mi-ouvrées, ou en poudre	Goud, incl. geplatineerd goud, onbewerkt, halfbewerkt of in poedervorm
8471	Automatic data-processing machines and units thereof; magnetic or optical readers, machines for transcribing data onto data media in coded form and machines for processing such data, n.e.s.	Machines automatiques de traitement de l'information et leurs unités; lecteurs magnétiques ou optiques, machines de mise d'informations sur support sous forme codée et machines de traitement de ces informations, non dénommés ni compris ailleurs	Automatische gegevens verwerkende machines en eenheden daarvoor; magnetische en optische lezers, machines voor het in gecodeerde vorm op dragers overzetten van gegevens en machines voor het verwerken van die gegevens, n.e.g.
2905	Acyclic alcohols and their halogenated, sulphonated, nitrated or nitrosated derivatives	Alcools acycliques et leurs dérivés halogénés, sulfonés, nitrés ou nitrosés	Alcoholen, acyclisch, alsmede halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan
3304	Beauty or make-up preparations and preparations for the care of the skin, incl. sunscreen or suntan preparations (excl. medicaments); manicure or pedicure preparations	Produits de beauté ou de maquillage préparés et préparations pour l'entretien ou les soins de la peau, autres que les médicaments, y compris les préparations antisolaires et les préparations pour bronzer; préparations pour manucures ou pédicures	Schoonheidsmiddelen en producten voor de huidverzorging (m.u.v. geneesmiddelen), incl. preparaten tegen zonnebrand en preparaten voor het verkrijgen van een bruine huidskleur; producten voor manicure of voor pedicure
2710	Petroleum oils and oils obtained from bituminous minerals (excl. crude); preparations containing >= 70% by weight of petroleum oils or of oils obtained from bituminous minerals, these oils being the basic constituents of the preparations, n.e.s.(…)	Huiles de pétrole ou de minéraux bitumineux, autres que les huiles brutes; préparations non dénommées ni comprises ailleurs, contenant en poids 70 % ou plus d'huiles de pétrole ou de minéraux bitumineux et dont ces huiles constituent l'élément de base (…)	Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen (m.u.v. ruwe olie); preparaten die >= 70 gewichtspercenten aardolie of olie uit bitumineuze mineralen bevatten en waarvan het karakter door deze olie wordt bepaald, n.e.g. (…)

Bijlage 4 - Top-15 geïmporteerde goederen - Benamingen in het Engels, Frans en Nederlands, in afnemende volgorde van importwaarde

	Top 15-Goods	Top 15-Biens	Top 15-Goederen
8703	Motor cars and other motor vehicles principally designed for the transport of persons, incl. station wagons and racing cars (excl. motor vehicles of heading 8702)	Voitures de tourisme et autres véhicules automobiles principalement conçus pour le transport de personnes (autres que ceux du no 8702), y compris les voitures du type ' break « et les voitures de course	Automobielen en andere motorvoertuigen, hoofdzakelijk ontworpen voor personenvervoer, incl. motorvoertuigen van het type 'station-wagon' of 'break' en racewagens (m.u.v. bussen bedoeld bij post 8702)
3004	Medicaments consisting of mixed or unmixed products for therapeutic or prophylactic uses, put up in measured doses 'incl. those in the form of transdermal administration» or in forms or packings for retail sale (excl. goods of heading 3002, 3005 or 3006)	Médicaments (à l'exclusion des produits des nos 3002, 3005 ou 3006) constitués par des produits mélangés ou non mélangés, préparés à des fins thérapeutiques ou prophylactiques, présentés sous forme de doses (y compris ceux destinés à être administrés par	Geneesmiddelen bestaande uit producten, ook indien vermengd, voor therapeutisch of profylactisch gebruik, in afgemeten hoeveelheden 'ook die in de vorm van systemen voor gereguleerde toediening door de huid', dan wel opgemaakt voor de verkoop in het klein
8708	Parts and accessories for tractors, motor vehicles for the transport of ten or more persons, motor cars and other motor vehicles principally designed for the transport of persons, motor vehicles for the transport of goods and special purpose motor vehicle	Parties et accessoires des véhicules automobiles des nos 8701 à 8705	Delen en toebehoren van tractors, bussen, automobielen voor personenvervoer en voor goederenvervoer en van automobielen voor bijzondere doeleinden bedoeld bij de posten 8701 tot en met 8705, n.e.g.
8507	Electric accumulators, incl. separators therefor, whether or not square or rectangular; parts thereof (excl. spent and those of unhardened rubber or textiles)	Accumulateurs électriques, y compris leurs séparateurs, même de forme carrée ou rectangulaire	Elektrische accumulatoren, alsmede scheiplaten daarvoor, ook indien in vierkante of rechthoekige vorm (niet gebruikt en m.u.v. die van niet-geharde gevulkaniseerde rubber of van textiel), alsmede delen daarvan
8704	Motor vehicles for the transport of goods, incl. chassis with engine and cab	Véhicules automobiles pour le transport de marchandises	Automobielen voor goederenvervoer, incl. chassis met motor en cabine
3002	Human blood; animal blood prepared for therapeutic, prophylactic or diagnostic uses; antisera and other blood fractions and immunological products, whether or not modified or obtained by means of biotechnological processes; vaccines, toxins (...)	Sang humain; sang animal préparé en vue d'usages thérapeutiques, prophylactiques ou de diagnostic; antisérums, autres fractions du sang et produits immunologiques, même modifiés ou obtenus par voie biotechnologique; vaccins, toxines (...)	Menselijk bloed; dierlijk bloed bereid voor therapeutisch of profylactisch gebruik of voor het stellen van diagnosen; sera van geïmmuniseerde dieren of personen, alsmede andere bloedfracties en immunologische producten (...)
2935	Sulphonamides	Sulfonamides	Sulfonamidoverbindingen

8471	Automatic data-processing machines and units thereof; magnetic or optical readers, machines for transcribing data onto data media in coded form and machines for processing such data, n.e.s.	Machines automatiques de traitement de l'information et leurs unités; lecteurs magnétiques ou optiques, machines de mise d'informations sur support sous forme codée et machines de traitement de ces informations, non dénommés ni compris ailleurs	Automatische gegevens verwerkende machines en eenheden daarvoor; magnetische en optische lezers, machines voor het in gecodeerde vorm op dragers overzetten van gegevens en machines voor het verwerken van die gegevens, n.e.g.
8517	Telephone sets, incl. telephones for cellular networks or for other wireless networks; other apparatus for the transmission or reception of voice, images or other data, incl. apparatus for communication in a wired or wireless network (…)	Postes téléphoniques d'usagers, y compris les téléphones pour réseaux cellulaires et pour autres réseaux sans fil; autres appareils pour l'émission, la transmission ou la réception de la voix, d'images ou d'autres données (…)	Telefoontoestellen, daaronder begrepen telefoontoestellen voor cellulaire netwerken of voor andere draadloze netwerken; andere toestellen voor het zenden of ontvangen van spraak, van beelden of van andere gegevens (…)
2710	Petroleum oils and oils obtained from bituminous minerals (excl. crude); preparations containing >= 70% by weight of petroleum oils or of oils obtained from bituminous minerals, these oils being the basic constituents of the preparations, n.e.s. (…)	Huiles de pétrole ou de minéraux bitumineux, autres que les huiles brutes; préparations non dénommées ni comprises ailleurs, contenant en poids 70 % ou plus d'huiles de pétrole ou de minéraux bitumineux et dont ces huiles constituent l'élément de base; (…)	Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen (m.u.v. ruwe olie); preparaten die >= 70 gewichtspercenten aardolie of olie uit bitumineuze mineralen bevatten en waarvan het karakter door deze olie wordt bepaald, n.e.g. (…)
8501	Electric motors and generators (excl. generating sets)	Moteurs et machines génératrices, électriques, à l'exclusion des groupes électrogènes	Elektromotoren en elektrische generatoren (m.u.v. generatoraggregaten)
8601	Rail locomotives powered from an external source of electricity or by electric accumulators	Locomotives et locotracteurs, à source extérieure d'électricité ou à accumulateurs électriques	Locomotieven en railtractors, elektrisch, zonder eigen energiebron of met elektrische accumulatoren
9018	Instruments and appliances used in medical, surgical, dental or veterinary sciences, incl. scintigraphic apparatus, other electro-medical apparatus and sight-testing instruments, n.e.s.	Instruments et appareils pour la médecine, la chirurgie, l'art dentaire ou l'art vétérinaire, y compris les appareils de scintigraphie et autres appareils électromédicaux ainsi que les appareils pour tests visuels	Instrumenten, apparaten en toestellen voor de geneeskunde, voor de chirurgie, voor de tandheelkunde of voor de veeartsenijkunde, incl. scintigrafische en ander elektromedische apparaten en toestellen, alsmede apparaten en toestellen voor onderzoek van het
2933	Heterocyclic compounds with nitrogen hetero-atom[s] only	Composés hétérocycliques à hétéroatome(s) d'azote exclusivement	Heterocyclische verbindingen met uitsluitend één of meer stikstofatomen als hetero-atoom
3304	Beauty or make-up preparations and preparations for the care of the skin, incl. sunscreen or suntan preparations (excl. medicaments); manicure or pedicure preparations	Produits de beauté ou de maquillage préparés et préparations pour l'entretien ou les soins de la peau, autres que les médicaments, y compris les préparations antisolaires et les préparations pour bronzer; préparations pour manucures ou pédicures	Schoonheidsmiddelen en producten voor de huidverzorging (m.u.v. geneesmiddelen), incl. preparaten tegen zonnebrand en preparaten voor het verkrijgen van een bruine huidskleur; producten voor manicure of voor pedicure

Bijlage 5 - ISO-alpha2-codes

Rangschikking per land

Land	Code	Land	Code	Land	Code	Land	Code
Afghanistan	AF	Britse Maagdeneilanden	VG	Equatoriaal-Guinea	GQ	Ierland	IE
Albanië	AL	Brunei Darussalam	BN	Eritrea	ER	Ijsland	IS
Algerije	DZ	Bulgarije	BG	Estland	EE	India	IN
Amerikaanse Maagdeneilanden	VI	Burkina Faso	BF	Eswatini	SZ	Indonesië	ID
Amerikaans-Samoa	AS	Burundi	BI	Ethiopië	ET	Irak	IQ
Andorra	AD	Cambodja	KH	Faeröereilanden	FO	Iran	IR
Angola	AO	Canada	CA	Falklandeilanden (Malvinas)	FK	Israël	IL
Anguilla	AI	Caymaneilanden	KY	Fiji	FJ	Italië	IT
Antarctica	AQ	Centraal-Afrika	CF	Filipijnen	PH	Ivoorkust	CI
Antigua en Barbuda	AG	Ceuta	XC	Finland	FI	Jamaica	JM
Argentinië	AR	Chili	CL	Frankrijk	FR	Japan	JP
Armenië	AM	China, Volksrepubliek	CN	Franse zuidelijke gebieden	TF	Jemen	YE
Aruba	AW	Christmaseiland	CX	Frans-Polynesië	PF	Jordanië	JO
Australië	AU	Cocos- (Keeling-) eilanden	CC	Gabon	GA	Kaapverdië	CV
Azerbeidzjan	AZ	Colombia	CO	Gambia	GM	Kameroen	CM
Bahamas	BS	Comoren	KM	Georgië	GE	Kazachstan	KZ
Bahrein	BH	Congo, Democratische Republiek	CD	Ghana	GH	Kenia	KE
Bangladesh	BD	Congo, Republiek	CG	Gibraltar	GI	Kirgistan	KG
Barbados	BB	Cookeilanden	CK	Grenada	GD	Kiribati	KI
Belize	BZ	Costa Rica	CR	Griekenland	GR	Kleine afgelegen eilanden van de Verenigde Staten	UM
Benin	BJ	Cuba	CU	Groenland	GL	Koeweit	KW
Bermuda	BM	Curaçao	CW	Guam	GU	Kosovo	XK
Bezette Palestijnse gebieden	PS	Cyprus	CY	Guatemala	GT	Kroatië	HR
Bhutan	BT	Denemarken	DK	Guinea	GN	Laos	LA
Bolivië	BO	Djibouti	DJ	Guinee-Bissau	GW	Lesotho	LS
Bonaire, Sint-Eustatius en Saba	BQ	Dominica	DM	Guyana	GY	Letland	LV
Bosnië en Herzegovina	BA	Dominicaanse Republiek	DO	Haïti	HT	Libanon	LB
Botswana	BW	Duitsland	DE	Heard- en McDonaldeilanden	HM	Liberia	LR
Bouveteiland	BV	Ecuador	EC	Honduras	HN	Libië	LY
Brazilië	BR	Egypte	EG	Hongarije	HU	Liechtenstein	LI
Brits Indische oceaan	IO	El Salvador	SV	Hongkong	HK	Litouwen	LT

Land	Code	Land	Code	Land	Code	Land	Code
Luxemburg	LU	Niue	NU	Samoa	WS	Tunesië	TN
Macao	MO	Noordelijke Marianen	MP	San Marino	SM	Turkije	TR
Madagascar	MG	Noord-Korea	KP	São Tomé en Príncipe	ST	Turkmenistan	TM
Malawi	MW	Noord-Macedonië, Republiek	MK	Saoedi-Arabië	SA	Turks- en Caicoseilanden	TC
Maldiven	MV	Noorwegen	NO	Senegal	SN	Tuvalu	TV
Maleisië	MY	Norfolkeiland	NF	Servië	XS	Uruguay	UY
Mali	ML	Oeganda	UG	Seychellen	SC	Vanuatu	VU
Malta	MT	Oekraïne	UA	Sierra Leone	SL	Vaticaanstad	VA
Marokko	MA	Oezbekistan	UZ	Singapore	SG	Venezuela	VE
Marshalleilanden	MH	Oman	OM	Sint Helena, Ascension en Tristan da Cunha	SH	Verenigd Koninkrijk	GB
Mauritanië	MR	Oostenrijk	AT	Sint Lucia	LC	Verenigde Arabische Emiraten	AE
Mauritius	MU	Oost-Timor	TL	Sint Maarten (Nederlands deel)	SX	Verenigde Staten	US
Melilla	XL	Pakistan	PK	Slovakije	SK	Vietnam	VN
Mexico	MX	Palau	PW	Slovenië	SI	Wallis en Futuna	WF
Micronesië	FM	Panama	PA	Soedan	SD	Westelijke Sahara	EH
Moldavië, Republiek	MD	Papoea-Nieuw-Guinea	PG	Somalië	SO	Wit-Rusland	BY
Mongolië	MN	Paraguay	PY	Spanje	ES	Zambia	ZM
Montenegro	ME	Peru	PE	Sri Lanka	LK	Zimbabwe	ZW
Montserrat	MS	Pitcairn	PN	Suriname	SR	Zuid Korea	KR
Mozambique	MZ	Polen	PL	Syrië	SY	Zuid-Afrika	ZA
Myanmar	MM	Portugal	PT	Tadzjikistan	TJ	Zuid-Georgië en de Zuid-Sandwicheilanden	GS
Namibië	NA	Qatar	QA	Taiwan	TW	Zuid-Soedan	SS
Nauru	NR	Roemenië	RO	Tanzanië	TZ	Zweden	SE
Nederland	NL	Rusland	RU	Thailand	TH	Zwitserland	CH
Nepal	NP	Rwanda	RW	Togo	TG		
Nicaragua	NI	Saint Kitts en Nevis	KN	Tokelau	TK		
Nieuw-Caledonië	NC	Saint Vincent en de Grenadines	VC	Tonga	TO		
Nieuw-Zeeland	NZ	Saint-Barthélemy	BL	Trinidad en Tobago	TT		
Niger	NE	Saint-Pierre en Miquelon	PM	Tsjaad	TD		
Nigeria	NG	Salomonseilanden	SB	Tsjechië	CZ		

Rangschikking per code

Code	Land	Code	Land	Code	Land	Code	Land
AD	Andorra	BW	Botswana	ER	Eritrea	IE	Ierland
AE	Verenigde Arabische Emiraten	BY	Wit-Rusland	ES	Spanje	IL	Israël
AF	Afghanistan	BZ	Belize	ET	Ethiopië	IN	India
AG	Antigua en Barbuda	CA	Canada	FI	Finland	IO	Brits Territorium in de Indische Oceaan
AI	Anguilla	CC	Cocos (Keeling), eilanden	FJ	Fiji	IQ	Irak
AL	Albanië	CD	Democratische Republiek Congo	FK	Falklandeilanden	IR	Iran, Islamitische Republiek
AM	Armenië	CF	Centraal-Afrikaanse Republiek	FM	Micronesië, Federale Staten van	IS	IJsland
AO	Angola	CG	Republiek Congo	FO	Faeröer	IT	Italië
AQ	Antarctica	CH	Zwitserland	FR	Frankrijk	JM	Jamaica
AR	Argentinië	CI	Ivoorkust	GA	Gabon	JO	Jordanië
AS	Amerikaans-Samoa	CK	Cook Eilanden	GB	Verenigd Koninkrijk	JP	Japan
AT	Oostenrijk	CL	Chili	GD	Grenada	KE	Kenia
AU	Australië	CM	Kameroen	GE	Georgië	KG	Republiek Kirgizië
AW	Aruba	CN	China, Volksrepubliek	GH	Ghana	KH	Cambodja
AZ	Azerbeidzjan	CO	Colombia	GI	Gibraltar	KI	Kiribati
BA	Bosnië-Herzegovina	CR	Costa Rica	GL	Groenland	KM	Comoren
BB	Barbados	CU	Cuba	GM	Gambia	KN	Saint Kitts en Nevis
BD	Bangladesh	CV	Kaapverdië	GN	Guinee	KP	Korea, Democratische Volksrepubliek
BF	Burkina Faso	CW	Curaçao	GQ	Equatoriaal-Guinea	KR	Korea, Republiek
BG	Bulgarije	CX	Kersteiland	GR	Griekenland	KW	Koeweit
BH	Bahrein	CY	Cyprus	GS	Zuid-Georgia en de Zuidelijke Sandwicheilanden	KY	Kaaimaneilanden
BI	Burundi	CZ	de Tsjechische Republiek	GT	Guatemala	KZ	Kazachstan
BJ	Benin	DE	Duitsland	GU	Guam	LA	Laos, Democratische Volksrepubliek
BL	Saint Barthélemy	DJ	Djibouti	GW	Guinee-Bissau	LB	Libanon
BM	Bermuda	DK	Denemarken	GY	Guyana	LC	Saint Lucia
BN	Brunei Darussalam	DM	Dominica	HK	Hongkong	LI	Liechtenstein
BO	Plurinationale staat Bolivia	DO	Dominicaanse Republiek	HM	Heard en McDonaldeilanden	LK	Sri Lanka
BQ	Bonaire, Sint-Eustatius en Saba	DZ	Algerije	HN	Honduras	LR	Liberia
BR	Brazilië	EC	Ecuador	HR	Kroatië	LS	Lesotho
BS	Bahama's	EE	Estland	HT	Haïti	LT	Litouwen
BT	Bhutan	AA	Egypte	HU	Hongarije	LU	Luxemburg
BV	Bouveteiland	EH	Western Sahara	ID	Indonesië	LV	Letland

Code	Country	Code	Country	Code	Country	Code	Country
LY	Libië	NP	Nepal	SI	Slovenië	UA	Oekraïne
MA	Marokko	NR	Nauru	SK	Slowakije	UG	Oeganda
MD	Moldavië, Republiek	NU	Niue	SL	Sierra Leone	UM	Kleine afgelegen eilanden van de Verenigde Staten
ME	Montenegro	NZ	Nieuw-Zeeland	SM	San Marino	US	Verenigde Staten van Amerika
MG	Madagaskar	OM	Oman	SN	Senegal	UY	Uruguay
MH	Marshalleilanden	PA	Panama	SO	Somalië	UZ	Oezbekistan
MK	Noord-Macedonië, de republiek	PE	Peru	SR	Suriname	VA	Vaticaanstad
ML	Mali	PF	Frans-Polynesië	SS	Zuid-Soedan	VC	Saint Vincent en de Grenadines
MM	Myanmar	PG	Papoea-Nieuw-Guinea	ST	São Tomé en Príncipe	VE	Venezuela, Bolivariaanse Republiek
MN	Mongolië	PH	Filipijnen	SV	El Salvador	VG	De Britse Maagdeneilanden
MO	Macao	PK	Pakistan	SX	Sint-Maarten (Nederlands deel)	VI	Amerikaanse Maagdeneilanden
MP	Noordelijke Marianen, eilanden	PL	Polen	SY	Arabische Republiek Syrië	VN	Vietnam
MR	Mauritanië	PM	Saint-Pierre en Miquelon	SZ	Swaziland	VU	Vanuatu
MS	Montserrat	PN	Pitcairn	TC	Turks- en Caicoseilanden	WF	Wallis en Futuna
MT	Malta	PS	Bezet Palestijns gebied	TD	Tsjaad	WS	Samoa
MU	Mauritius	PT	Portugal	TF	Franse Zuidelijke Gebieden	XC	Ceuta
MV	Malediven	PW	Palau	TG	Togo	XK	Kosovo
MW	Malawi	PY	Paraguay	TH	Thailand	XL	Melilla
MX	Mexico	QA	Qatar	TJ	Tadzjikistan	XS	Servië
MY	Maleisië	RO	Roemenië	TK	Tokelau-eilanden	YE	Jemen
MZ	Mozambique	RU	Russische Federatie	TL	Oost-Timor	ZA	Zuid-Afrika
NA	Namibië	RW	Rwanda	TM	Turkmenistan	ZM	Zambia
NC	Nieuw-Caledonië	SA	Saudi-Arabië	TN	Tunesië	ZW	Zimbabwe
NE	Niger	SB	Salomoneilanden	TO	Tonga		
NF	Norfolk, eiland	SC	Republiek der Seychellen	TR	Turkije		
NG	Nigeria	SD	Soedan	TT	Trinidad en Tobago		
NI	Nicaragua	SE	Zweden	TV	Tuvalu		
NL	Nederland	SG	Singapore	TW	Taiwan		
NO	Noorwegen	SH	Sint-Helena, Ascension en Tristan da Cunha	TZ	Tanzania, Verenigde Republiek		

hub
.brussels
our business is to help yours